

Офіційно
09.01.2023

опубліковано

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

06 січня 2023 року

Київ

№ 1

Про затвердження Положення про ліцензування
Експортно-кредитного агентства та умови
провадження ним діяльності із страхування,
перестраховання, надання гарантій та внесення змін
до деяких нормативно-правових актів Національного
банку України

Відповідно до статей 7, 15, 55¹, 56 Закону України “Про Національний банк України”, статей 5, 27–29, 34 Закону України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг”, статей 2, 5, 6, 9, 11 Закону України “Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності”, з метою визначення порядку ліцензування Експортно-кредитного агентства та умов провадження ним діяльності із страхування, перестраховання, надання гарантій, унормування порядку здійснення Національним банком України нагляду за діяльністю Експортно-кредитного агентства Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Положення про ліцензування Експортно-кредитного агентства та умови провадження ним діяльності із страхування, перестраховання, надання гарантій, що додається.

2. Затвердити Зміни до:

1) Положення про здійснення Національним банком України безвиїзного нагляду на ринках небанківських фінансових послуг, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 28 грудня 2020 року № 169 (зі змінами), що додаються;

2) Положення про застосування Національним банком України заходів впливу у сфері державного регулювання діяльності на ринках небанківських фінансових послуг, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 01 лютого 2021 року № 12 (зі змінами), що додаються;

3) Положення про організацію, проведення та оформлення результатів інспекційних перевірок учасників ринків небанківських фінансових послуг, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 26 лютого 2021 року № 22, що додаються.

3. Пункт 1 розділу I Положення про перестраховання у страховика (перестраховика) нерезидента, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 20 жовтня 2021 року № 107, після слів “страховиків (перестраховувальників),” доповнити словами “включаючи Експортно-кредитне агентство,”.

4. Експортно-кредитному агентству (далі – ЕКА):

1) протягом одного місяця з дня набрання чинності цією постановою подати до Національного банку України (далі – Національний банк) в один із способів, визначених у пункті 20 глави 2 розділу I Положення про ліцензування та реєстрацію надавачів фінансових послуг та умови провадження ними діяльності з надання фінансових послуг, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 24 грудня 2021 року № 153 (зі змінами) (далі – Положення про ліцензування), реєстраційну картку юридичної особи, складену за формою, наведеною в додатку 1 до Положення про ліцензування;

2) протягом шести місяців із дня набрання чинності цією постановою звернутися до Національного банку із заявою про видачу ліцензії на здійснення діяльності ЕКА.

5. Національний банк здійснює заходи державного нагляду за ЕКА, включаючи безвиїзний нагляд, проведення планових і позапланових інспекційних перевірок, обчислення строку для здійснення планових інспекційних перевірок, застосування заходів, передбачених Законом України “Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності”, та заходів впливу, передбачених Законом України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг”, із дня отримання ліцензії на здійснення діяльності ЕКА.

6. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 33

Аркуш погодження додається.

Положення про ліцензування Експортно-кредитного агентства та умови провадження ним діяльності із страхування, перестраховування, надання гарантій

I. Загальні положення

1. Це Положення розроблене згідно із Законами України “Про Національний банк України”, “Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності” (далі – Закон про ЕКА), “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” та іншими законами України та визначає:

- 1) порядок видачі ліцензії Експортно-кредитному агентству (далі – ЕКА);
- 2) порядок подання до Національного банку України (далі – Національний банк) політики страхування, перестраховування, надання гарантій та змін до них;
- 3) умови провадження діяльності ЕКА;
- 4) вимоги до структури власності ЕКА та порядку її розкриття (у разі часткового набуття корпоративних прав держави іншими акціонерами, крім держави);
- 5) вимоги до корпоративного управління ЕКА;
- 6) вимоги до системи внутрішнього контролю ЕКА;
- 7) особливості передавання виконання окремих функцій та/або бізнес-процесів ЕКА спеціалізованим юридичним та/або фізичним особам на договірних умовах;
- 8) кваліфікаційні вимоги до осіб, які входять до складу наглядової ради ЕКА, правління ЕКА, головного бухгалтера ЕКА, осіб, відповідальних за

виконання ключових функцій, а також вимоги до особи, відповідальної за здійснення актуарних розрахунків в ЕКА;

9) порядок анулювання ліцензії ЕКА за заявою ЕКА та виключення ЕКА з Державного реєстру фінансових установ (далі – ДРФУ);

10) порядок погодження набуття та/або збільшення істотної участі в ЕКА інших акціонерів, крім держави;

11) особливості формування та використання страхових резервів, інших фондів і резервів;

12) норматив достатності капіталу та платоспроможності;

13) вимоги до звітності ЕКА (переліку показників звітності, порядку, обсягів, способів і строків подання звітності до Національного банку);

14) вимоги до перестраховування ризиків ЕКА;

15) порядок здійснення Національним банком контролю за дотриманням ЕКА вимог цього Положення.

2. Терміни в цьому Положенні вживаються в таких значеннях:

1) аквізиційні витрати – витрати, пов'язані з укладанням та пролонгацією договорів страхування, перестраховування, гарантії;

2) актуарій – посадова особа ЕКА (особа, залучена на договірних умовах), відповідальна за здійснення актуарних розрахунків, або особа, яка надає послуги зі здійснення актуарних розрахунків, яка відповідає вимогам законодавства України та має право посвідчувати актуарні розрахунки з видів страхування інших, ніж страхування життя;

3) витрати на ведення і обслуговування страхової діяльності та діяльності з надання гарантій – витрати, що виникають у процесі адміністрування страхової діяльності та діяльності з надання гарантій (включаючи витрати, пов'язані з унесенням змін до умов договорів страхування, перестраховування, гарантії), інші, ніж аквізиційні витрати, витрати на врегулювання збитків, витрати на управління інвестиціями;

4) витрати на ведення справи – витрати страхової діяльності та діяльності із надання гарантій, які включають аквізиційні витрати, витрати на

ведення і обслуговування страхової діяльності та діяльності з надання гарантій, витрати на врегулювання збитків;

5) витрати на врегулювання збитків – витрати, пов'язані з врегулюванням заявлених збитків (вимог), що виникли у зв'язку з настанням подій, що мають ознаки страхового випадку/гарантійних випадків;

6) витрати на управління інвестиціями – витрати, пов'язані з інвестиційною діяльністю (управлінням активами), включаючи розміщення активів, якими представлені страхові резерви;

7) відповідальний працівник ЕКА – працівник ЕКА, відповідальний за проведення фінансового моніторингу в ЕКА;

8) внутрішні документи – документи, дія яких поширюється на внутрішньогосподарські відносини ЕКА, включаючи політику за окремими напрямками діяльності, положення, інструкції, методики, правила, стратегії або документи, розроблені в іншій формі, що регулюють питання щодо організації та функціонування системи внутрішнього контролю ЕКА, з урахуванням вимог цього Положення;

9) договір вихідного перестраховування – договір перестраховування, згідно з яким ЕКА є перестраховальником за договорами перестраховування з перестраховиками-нерезидентами та іноземними ЕКА;

10) договір вхідного перестраховування – договір перестраховування, згідно з яким ЕКА є перестраховиком за договорами перестраховування з перестраховальниками-нерезидентами та іноземними ЕКА;

11) зароблена премія – надходження сум страхових платежів/винагороди (платежів) за договорами гарантії протягом розрахункового періоду, збільшені на суму резерву незароблених премій на початок розрахункового періоду і зменшені на суму резерву незароблених премій на кінець розрахункового періоду;

12) заявлені збитки (заявлені вимоги) – вимоги (заяви, листи або повідомлення з вимогою), включаючи звернення до суду:

здійснити страхову виплату, що надійшли ЕКА в установленому законодавством України та/або договором страхування (перестраховування) порядку у зв'язку з настанням події, що має ознаки страхового(их) випадку (випадків);

сплатити кошти за гарантією (гарантійним випадком);

13) керівник ЕКА – особа, яка входить до складу наглядової ради або правління ЕКА;

14) ключові процеси ЕКА – дії/операції/завдання, що виконуються структурними підрозділами/окремими працівниками ЕКА/інформаційними системами, що мають безпосередній та істотний вплив на досягнення цілей діяльності ЕКА, порушення здійснення контрольних заходів щодо яких може завдати істотних збитків ЕКА або його клієнтам та/або може призвести до порушення вимог законодавства України;

15) комплаєнс – регламентований внутрішніми документами ЕКА постійний процес, що здійснюється з метою виявлення та запобігання недотриманню законодавства України та внутрішніх документів ЕКА, недотриманню належних стандартів етики ведення бізнесу, які можуть виникати під час здійснення ЕКА діяльності із страхування, перестраховування та надання гарантій внаслідок невідповідності такої діяльності вимогам законодавства України щодо здійснення такої діяльності, та являє собою:

спостереження та контроль за відповідністю внутрішніх документів, що описують внутрішні процеси, пов'язані з діяльністю ЕКА, вимогам законодавства України, а також за відповідністю таких внутрішніх документів бізнес-плану (стратегії), ухваленого (ухваленої) наглядовою радою ЕКА;

контроль за дотриманням та виконанням працівниками ЕКА його внутрішніх документів, вимог законодавства України, включаючи вимоги цього Положення, а також здійснення заходів, спрямованих на управління конфліктом інтересів, захист інформаційних потоків, протидію та запобігання шахрайству і корупції, дотримання етики поведінки та ведення бізнесу;

16) корпоративне управління – система відносин між акціонером (акціонерами), органами управління та підрозділами ЕКА та іншими заінтересованими особами, яка забезпечує організаційну структуру та механізми, через які визначаються цілі ЕКА, способи досягнення цих цілей, а також здійснюється моніторинг їх виконання. Корпоративне управління визначає спосіб розподілу повноважень і відповідальності між органами управління ЕКА, а також способи прийняття ними рішень;

17) незаявлені збитки (незаявлені вимоги) – вимоги (заяви, листи або повідомлення з вимогою), включаючи звернення до суду, здійснити страхові виплати, сплатити кошти за гарантіями, що не надійшли ЕКА в установленому законодавством України та/або договором порядку, але надходження яких може відбутися в майбутньому, у зв'язку з подією, що настала на дату розрахунку та має ознаки страхового випадку (випадків)/гарантійного випадку;

18) непрострочена дебіторська заборгованість – дебіторська заборгованість, термін погашення якої не настав відповідно до укладеного договору або законодавства України та строк якої не перевищує 365 календарних днів із дня її виникнення (визнання);

19) особи, відповідальні за виконання ключових функцій в ЕКА (ключові особи ЕКА), – головний внутрішній аудитор (керівник підрозділу з внутрішнього аудиту), головний комплаєнс-менеджер [керівник підрозділу з контролю за дотриманням норм (комплаєнс)], головний ризик-менеджер (керівник підрозділу з управління ризиками);

20) пропорційне перестраховування – перестраховування, відповідно до якого перестраховувальник передає в перестраховування заздалегідь визначені частки взятих на страхування ризиків, а перестраховик відшкодовує перестраховувальнику в тій самій частці виплачені ним страхові виплати за договором страхування;

21) система внутрішнього контролю – сукупність заходів із внутрішнього аудиту, управління ризиками, комплаєнсу та інших елементів, визначених законодавством України, включаючи це Положення, а також політику, правила і заходи, які забезпечують функціонування, взаємозв'язок та підтримку таких заходів та елементів і спрямовані на досягнення визначених мети, цілей діяльності ЕКА;

22) строк покриття – період, протягом якого діє страхове покриття/гарантія та в разі настання страхового випадку/гарантійного випадку під час дії якого ЕКА зобов'язане здійснити страхову виплату (виплати)/сплатити кошти за гарантією (гарантійним випадком) відповідно до умов договору страхування, перестраховування, договору гарантії;

23) сума прийнятних активів – сукупна вартість активів ЕКА, які відповідають вимогам, обмеженням та виняткам, установленим у цьому Положенні, яка визначається у національній валюті відповідно до вимог міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Інші терміни, які вживаються в цьому Положенні, використовуються в значеннях, визначених Законами України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг”, “Про страхування”, “Про управління об'єктами державної власності” (далі – Закон про управління), Законом про ЕКА та іншими законами України.

3. Вимоги Положення про ліцензування та реєстрацію надавачів фінансових послуг та умови провадження ними діяльності з надання фінансових послуг, затвердженого постановою Правління Національного банку України від

24 грудня 2021 року № 153 (зі змінами) (далі – Положення про ліцензування), поширюються на ЕКА в частині вимог до надавачів фінансових послуг (страховиків) у випадках, прямо передбачених цим Положенням.

Документи, що подаються ЕКА до Національного банку відповідно до цього Положення, повинні відповідати загальним вимогам до документів, визначених у главі 2 розділу I Положення про ліцензування.

Розгляд документів, що подаються до Національного банку відповідно до цього Положення, здійснюється відповідно до глави 3 розділу I Положення про ліцензування.

Ідентифікація фізичних і юридичних осіб для цілей цього Положення здійснюється Національним банком на підставі документів, визначених у главі 4 розділу I Положення про ліцензування.

II. Порядок видачі ліцензії на здійснення діяльності ЕКА

4. Ліцензія на здійснення діяльності ЕКА видається відповідно до розділу VII Положення про ліцензування з урахуванням особливостей, визначених у пункті 5 розділу II цього Положення.

5. ЕКА для отримання ліцензії не подає до Національного банку документів, передбачених у підпунктах 4, 21–24 пункту 400 глави 48 розділу VII Положення про ліцензування, а якщо немає інших акціонерів, крім держави, не подає документів, передбачених у підпунктах 8–10, 12 пункту 400 глави 48 розділу VII Положення про ліцензування.

III. Порядок подання політики страхування, перестраховування, надання гарантій та змін до них

6. Політика страхування, перестраховування, надання гарантій (далі – політика) та зміни до них затверджуються наглядовою радою ЕКА.

7. Зміни до політики вносяться шляхом викладення її в новій редакції.

8. ЕКА протягом п'яти робочих днів із дня затвердження політики подає до Національного банку такі документи:

1) повідомлення ЕКА про затвердження політики (унесення змін) у довільній формі, підписане керівником ЕКА;

2) два примірники затвердженої політики (політики в новій редакції);

3) протокол із рішенням наглядової ради ЕКА про затвердження (унесення змін шляхом викладення в новій редакції) політики, його засвідчена копія або витяг із такого рішення.

IV. Умови провадження діяльності ЕКА

9. ЕКА на день звернення для отримання ліцензії/протягом усього строку дії ліцензії повинно відповідати таким вимогам:

1) наявний статутний капітал ЕКА, сформований відповідно до вимог Закону про ЕКА та Закону про управління;

2) умови та порядок здійснення діяльності ЕКА відповідають вимогам Закону про ЕКА, цього Положення та законодавства України з питань регулювання ринків фінансових послуг;

3) підтвержені джерела походження коштів для формування, включаючи збільшення, статутного капіталу (акціонерами іншими, крім держави);

4) структура власності ЕКА (у разі часткового набуття корпоративних прав держави іншими акціонерами, крім держави) відповідає вимогам нормативно-правового акта Національного банку, яким встановлено вимоги до структури власності надавачів фінансових послуг;

5) ЕКА подає до Національного банку документи про структуру власності в обсязі, порядку та у строки, визначені нормативно-правовим актом Національного банку, яким встановлено вимоги до структури власності надавачів фінансових послуг;

6) ділова репутація ЕКА, власників істотної участі в разі наявності акціонерів інших, ніж держава, керівників ЕКА, головного бухгалтера ЕКА, ключових осіб ЕКА відповідає вимогам законів України та Положення про ліцензування;

7) актуарій відповідає кваліфікаційним вимогам до осіб, які можуть займатись актуарними розрахунками, встановленим нормативно-правовим актом Національного банку з питань визначення кваліфікаційних вимог до осіб, які можуть займатись актуарними розрахунками, та повинен мати право посвідчувати актуарні розрахунки з видів страхування інших, ніж страхування життя;

8) професійна придатність керівника ЕКА, головного бухгалтера ЕКА, ключової особи ЕКА відповідає вимогам Положення про ліцензування;

9) ділова репутація та професійна придатність відповідального працівника відповідають вимогам до ділової репутації та професійної придатності, визначеним у Положенні про здійснення установами фінансового моніторингу, затвердженому постановою Правління Національного банку України від 28 липня 2020 року № 107 (зі змінами);

10) фінансовий/майновий стан акціонерів ЕКА інших, ніж держава, за наявності відповідають вимогам законів України та Положення про ліцензування;

11) організаційна структура ЕКА відповідає вимогам, визначеним у главі 16 розділу II Положення про ліцензування;

12) внутрішні положення ЕКА з питань корпоративного управління відповідають вимогам, визначеним у главах 16–19 розділу II Положення про ліцензування з урахуванням особливостей, визначених у розділах V, VI, VIII цього Положення;

13) дотримано вимоги (обмеження) щодо суміщення посад, визначені в главі 19 розділу II Положення про ліцензування, крім випадків суміщення посад/сумісництва, виконання роботи на умовах цивільно-правового договору в юридичних особах, власником істотної участі в яких є держава (в особі відповідного органу державної влади) та/або особливий центральний орган державного управління;

14) вебсайт/вебсайти ЕКА відповідають вимогам законодавства України та пунктів 83, 84 та 87 глави 7 розділу II Положення про ліцензування;

15) приміщення, обліково-реєструюча системи ЕКА відповідають вимогам законодавства України з питань регулювання ринків фінансових послуг;

16) ЕКА виконує укладені ним договори і під час укладання, виконання та припинення дії таких договорів дотримується вимог, визначених книгою п'ятою Цивільного кодексу України, Законом про ЕКА, Законом України “Про страхування” та іншим законодавством України, яким встановлено вимоги до таких договорів;

17) ЕКА дотримується нормативу достатності капіталу та платоспроможності, визначеного в розділі XII цього Положення.

10. ЕКА в разі виявлення обставин, що свідчать про невідповідність його або його діяльності вимогам, установленим цим Положенням, зобов'язане

письмово повідомити про це Національний банк протягом п'яти робочих днів із дня виявлення таких обставин.

11. ЕКА зобов'язане:

- 1) мати єдину електронну пошту для здійснення офіційної комунікації з Національним банком та забезпечити її безперебійне функціонування;
- 2) підтримувати в актуальному стані інформацію, наведену в ДРФУ;
- 3) забезпечити на постійній основі отримання листів, надісланих на електронну пошту засобами поштового зв'язку на адресу, зазначену в ДРФУ.

V. Корпоративне управління ЕКА

12. ЕКА утворюється у формі акціонерного товариства та є юридичною особою приватного права.

13. ЕКА повинно організувати систему корпоративного управління з урахуванням вимог Закону про управління, Закону про ЕКА, Закону України "Про акціонерні товариства" (далі – Закон про акціонерні товариства) та вимог, визначених у пунктах 170–172 та 174 глави 16 розділу II Положення про ліцензування, з урахуванням вимог до системи внутрішнього контролю, установлених у розділі VI цього Положення.

VI. Система внутрішнього контролю ЕКА

14. Система внутрішнього контролю повинна забезпечувати досягнення ЕКА операційних, інформаційних цілей та комплаєнс-цілей, визначених у його внутрішніх документах.

Операційні цілі передбачають забезпечення:

1) спрямованості процесу контролю на ефективність управління активами, зобов'язаннями та позабалансовими позиціями ЕКА з метою досягнення цілей його діяльності, уникаючи або обмежуючи втрати внаслідок впливу негативних внутрішніх та зовнішніх факторів;

2) здійснення систематичного процесу виявлення, вимірювання, моніторингу, контролю, звітування та пом'якшення всіх видів ризиків у діяльності ЕКА на всіх організаційних рівнях.

Інформаційні цілі діяльності передбачають забезпечення цілісності, повноти та достовірності фінансової, управлінської та іншої інформації, що використовується для ухвалення управлінських рішень; створення

інформаційних потоків як за вертикаллю, так і за горизонталлю організаційної структури ЕКА. Така інформація включає звітність ЕКА з фінансових та нефінансових питань, що надається зовнішнім та внутрішнім користувачам.

Комплаєнс-цілі передбачають забезпечення організації діяльності ЕКА з дотриманням ним та всіма працівниками ЕКА вимог законодавства України, включаючи нормативно-правових актів Національного банку, дія яких поширюється на ЕКА, та внутрішніх документів.

ЕКА має право додатково у своїх внутрішніх документах визначати інші цілі системи внутрішнього контролю.

15. ЕКА запроваджує систему внутрішнього контролю шляхом:

1) прийняття внутрішніх документів із дотриманням вимог пункту 16 розділу VI цього Положення;

2) побудови організаційної структури ЕКА з урахуванням вимог пункту 17 розділу VI цього Положення;

3) упровадження компонентів системи внутрішнього контролю, визначених у пункті 18 розділу VI цього Положення.

ЕКА зобов'язане після запровадження системи внутрішнього контролю забезпечувати її постійне та ефективне функціонування.

16. Вимоги до внутрішніх документів:

1) ЕКА зобов'язане визначати у внутрішніх документах чіткий та детальний письмовий опис процесів, які забезпечують організацію та функціонування системи внутрішнього контролю;

2) перелік питань щодо внутрішнього контролю, які мають бути врегульовані у внутрішніх документах (внутрішньому документі) ЕКА, зазначено в додатку 1 до цього Положення.

ЕКА має право поєднувати кілька питань щодо побудови та організації системи внутрішнього контролю у вигляді окремих розділів в одному внутрішньому документі;

3) ЕКА зобов'язане доводити до відома своїх працівників внутрішні документи, які містять інформацію, потрібну для належного виконання такими працівниками своїх повноважень, включаючи повноваження щодо здійснення внутрішнього контролю.

ЕКА зобов'язане письмово фіксувати кожен факт ознайомлення працівника/працівників із відповідними документами шляхом отримання

підпису ознайомленого працівника та особи, яка забезпечила проведення ознайомлення;

4) ЕКА визначає у внутрішніх документах ключові процеси: вертикальної взаємодії, що застосовуються під час здійснення внутрішнього контролю між структурними підрозділами/окремими посадовими особами/суб'єктами різних ліній внутрішнього контролю та правлінням ЕКА і наглядовою радою ЕКА;

горизонтальної взаємодії, що застосовуються в разі здійснення внутрішнього контролю в межах одного структурного підрозділу/функції та/або між структурними підрозділами/окремими посадовими особами/функціями однієї лінії внутрішнього контролю.

17. Система внутрішнього контролю ЕКА повинна ґрунтуватися на розподілі обов'язків між відповідальними за певний процес у межах системи внутрішнього контролю особами та/або структурними підрозділами ЕКА.

Розподіл обов'язків між структурними підрозділами ЕКА повинен ґрунтуватися на системі трьох ліній внутрішнього контролю, яка передбачає, що:

1) до першої лінії внутрішнього контролю належать бізнес-підрозділи, підрозділи підтримки діяльності, а також працівники бізнес-підрозділів та підрозділів підтримки діяльності ЕКА. Такі підрозділи ініціюють, здійснюють або відображають господарські операції, приймають ризики у процесі своєї діяльності та несуть відповідальність за поточне управління ризиками, здійснюють заходи з контролю у межах своєї компетенції;

2) до другої лінії внутрішнього контролю належать структурні підрозділи/особи, на яких покладено виконання функції з управління ризиками, комплаєнс та здійснення актуарних розрахунків, а також інші структурні підрозділи/працівники, які відповідно до внутрішніх документів належать до другої лінії внутрішнього контролю. Ці структурні підрозділи/особи забезпечують впевненість керівників ЕКА, що здійснювані першою лінією внутрішнього контролю заходи з контролю та управління ризиками є ефективними, відповідають вимогам законодавства України та внутрішнім документам ЕКА;

3) до третьої лінії внутрішнього контролю належить структурний підрозділ/окрема посадова особа, визначена наглядовою радою ЕКА для проведення внутрішнього аудиту, що здійснює оцінку ефективності діяльності першої та другої ліній внутрішнього контролю, загальну оцінку ефективності системи внутрішнього контролю.

Відокремлені підрозділи ЕКА залежно від їх розміру, функцій та повноважень, якими вони наділені відповідно до внутрішніх документів ЕКА,

можуть бути віднесені ЕКА до першої лінії внутрішнього контролю та/або мати у своїй структурі розподіл функцій за трьома лініями внутрішнього контролю.

Суб'єктами внутрішнього контролю ЕКА є наглядова рада, правління, усі підрозділи та працівники ЕКА, які здійснюють внутрішній контроль відповідно до повноважень, визначених внутрішніми документами.

Особа, на яку покладено здійснення актуарних розрахунків, належить до суб'єктів другої лінії внутрішнього контролю ЕКА.

18. Система внутрішнього контролю ЕКА повинна включати такі компоненти:

1) контрольне середовище, вимоги до якого встановлено в пунктах 19–22 розділу VI цього Положення;

2) оцінку ризиків, вимоги до якої встановлено в пунктах 23–43 розділу VI цього Положення;

3) контрольну діяльність, вимоги до якої встановлено в пунктах 44–54 розділу VI цього Положення;

4) контроль за інформаційними потоками та комунікаціями, вимоги до яких встановлено в пунктах 55–66 розділу VI цього Положення;

5) моніторинг ефективності системи внутрішнього контролю, вимоги до якого встановлено в пунктах 67–74 розділу VI цього Положення.

ЕКА визначає у своїх внутрішніх документах кожен із компонентів системи внутрішнього контролю, визначених у пункті 18 розділу VI цього Положення.

19. Компонент контрольне середовище становить методологічні та організаційні засади функціонування системи внутрішнього контролю ЕКА.

Заходами, дотримання яких свідчить про належне впровадження та функціонування контрольного середовища як компонента системи внутрішнього контролю ЕКА, є:

1) ЕКА затверджено, доведено до відома всіх працівників та контролюється дотримання і належне виконання внутрішнього документа (внутрішніх документів), який (які) визначає (визначають) стандарти етичної поведінки працівників, порядок здійснення внутрішніх та зовнішніх комунікацій;

2) ЕКА визначено порядок дій та повноваження осіб, відповідальних за здійснення контролю за діяльністю структурних підрозділів/осіб, на яких

покладено виконання окремих функцій у системі трьох ліній внутрішнього контролю щодо належності функціонування системи внутрішнього контролю ЕКА;

3) створено організаційну структуру ЕКА, яка забезпечує побудову системи внутрішнього контролю, у межах якої чітко визначено та розподілено повноваження між суб'єктами внутрішнього контролю;

4) ЕКА з урахуванням цілей його діяльності, забезпечує створення умов, потрібних для залучення та навчання працівників, шляхом опису відповідних процесів у внутрішніх документах та виділення необхідних коштів (за потреби);

5) суб'єкти внутрішнього контролю ЕКА несуть відповідальність за виконання ними своїх обов'язків.

20. Наглядова рада ЕКА як суб'єкт внутрішнього контролю:

1) визначає цілі діяльності ЕКА та встановлює шляхи їх досягнення;

2) погоджує організаційну структуру ЕКА, яка забезпечує ефективне функціонування системи внутрішнього контролю;

3) затверджує внутрішні документи, якими здійснюється делегування повноважень наглядової ради в процесі здійснення внутрішнього контролю (крім повноважень, що належать виключно до компетенції наглядової ради);

4) приймає рішення про обрання/призначення/звільнення/припинення повноважень голови правління, заступників голови правління та членів правління, ключових осіб ЕКА;

5) розглядає звіти про результати здійснення моніторингу ефективності системи внутрішнього контролю, проведеного в межах діяльності другої та третьої ліній внутрішнього контролю, та приймає за результатами розгляду рішення про здійснення/нездійснення відповідних заходів;

6) розглядає звіти про результати виконання заходів, спрямованих на підвищення ефективності системи внутрішнього контролю, звіти про проведення щорічної самооцінки та приймає рішення про досягнення або недосагнення поставлених у рішенні завдань, а також рішення щодо додаткових заходів у таких випадках.

21. Правління ЕКА як суб'єкт внутрішнього контролю:

- 1) забезпечує належне функціонування системи внутрішнього контролю;
- 2) забезпечує функціонування інформаційних систем, що забезпечують здійснення внутрішнього контролю;
- 3) забезпечує суб'єктів першої–третьої ліній внутрішнього контролю ресурсами, потрібними для належного виконання повноважень;
- 4) здійснює поточне управління діяльністю суб'єктів першої–третьої ліній внутрішнього контролю;
- 5) розглядає та оцінює результати здійснення внутрішнього контролю, інформацію про виявлені у системі внутрішнього контролю порушення/недоліки;
- 6) приймає рішення про здійснення заходів щодо усунення/мінімізації порушень/недоліків, виявлених у системі внутрішнього контролю суб'єктами першої та другої ліній внутрішнього контролю, зовнішніми аудиторами та/або Національним банком;
- 7) здійснює поточний контроль за виконанням рішень про застосування заходів усунення/мінімізації порушень/недоліків, виявлених у системі внутрішнього контролю суб'єктами першої–третьої ліній внутрішнього контролю, зовнішніми аудиторами та/або Національним банком.

22. Суб'єкти трьох ліній внутрішнього контролю ЕКА зобов'язані:

- 1) дотримуватись вимог законодавства України, включаючи нормативно-правові акти Національного банку, внутрішніх документів ЕКА, у межах повноважень виконувати рішення про застосування заходів усунення/мінімізації порушень/недоліків, виявлених у системі внутрішнього контролю суб'єктами першої–третьої ліній внутрішнього контролю, зовнішніми аудиторами та/або Національним банком;
- 2) діяти в межах своїх повноважень, виконувати покладені на них правлінням, наглядовою радою обов'язки щодо внутрішнього контролю;
- 3) проходити навчання, призначене/організоване ЕКА з метою підвищення рівня кваліфікації у сфері внутрішнього контролю, порядок, умови та періодичність проведення якого визначає ЕКА у своїх внутрішніх документах.

23. ЕКА упроваджує оцінку ризиків як компонента системи внутрішнього контролю, що відповідає вимогам, визначеним у пунктах 24–43 розділу VI цього Положення.

24. ЕКА створює комплексну, адекватну, ефективну систему управління ризиками з урахуванням міжнародних стандартів та кращої міжнародної практики з управління ризиками, що адекватна його розміру та складності страхових продуктів та враховує основні вимоги до організації системи управління ризиками, викладені в цьому Положенні, яка відповідає таким принципам:

1) ефективність – забезпечення об'єктивного визначення величини ризиків ЕКА та повноти заходів щодо управління ризиками з оптимальним використанням фінансових ресурсів, персоналу та інформаційних систем щодо управління ризиками;

2) своєчасність – своєчасне (на ранній стадії) виявлення, вимірювання, моніторинг, контроль, звітування та пом'якшення всіх суттєвих ризиків на всіх організаційних рівнях;

3) структурованість – чіткий розподіл функцій, обов'язків і повноважень з управління ризиками та відповідальності згідно з таким розподілом між усіма структурними підрозділами, працівниками ЕКА та розмежування (відокремлення) функції контролю від здійснення операцій ЕКА, що передбачає уникнення ситуації, за якої одна й та сама особа здійснює операції ЕКА, які генерують ризик, та виконує функції контролю за ними;

4) комплексність – охоплення системою управління ризиками всіх видів діяльності ЕКА на всіх організаційних рівнях та в усіх його структурних підрозділах;

5) пропорційність, адекватність – відповідність системи управління ризиками розміру ЕКА, видам здійснюваної ним діяльності, комплексності та складності його діяльності, операцій;

6) незалежність – виключення можливості впливу на систему управління ризиками та осіб, які відповідальні за її здійснення;

7) конфіденційність – обмеження доступу до інформації, яка повинна бути захищеною від несанкціонованого ознайомлення.

25. Керівники ЕКА несуть відповідальність за ефективність, комплексність і адекватність системи управління ризиками та за загальне управління ризиками відповідно до законодавства України.

26. ЕКА під час здійснення діяльності забезпечує комплексне вимірювання притаманних його діяльності видів ризиків та має охоплювати принаймні такі напрями:

- 1) андеррайтинг та формування страхових резервів;
- 2) управління активами та зобов'язаннями, включаючи оцінку відповідності активів та зобов'язань щодо їх строковості та валюти;
- 3) інвестування;
- 4) управління ризиком ліквідності;
- 5) управління ризиком концентрацій;
- 6) управління операційним ризиком;
- 7) перестраховання та інші інструменти зниження ризику.

27. Система управління ризиками ЕКА повинна відповідати вимогам цього Положення та передбачати:

- 1) організаційну структуру, яка визначає обов'язки, повноваження учасників системи управління ризиками та їх відповідальність щодо управління ризиками, що являє собою сукупність технічних засобів, методів і процедур, що забезпечують реєстрацію, зберігання, оброблення, моніторинг і своєчасне формування достовірної інформації для звітування (інформування), аналізу та прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень щодо управління ризиками;
- 2) внутрішні документи з питань управління ризиками;
- 3) інформаційну систему щодо управління ризиками та звітування;
- 4) інструменти для ефективного управління ризиками.

28. ЕКА створює організаційну структуру системи управління ризиками, яка забезпечує чіткий розподіл функцій, обов'язків і повноважень з управління

ризиками між усіма суб'єктами системи управління ризиками, а також між працівниками ЕКА, та передбачає їх відповідальність згідно з таким розподілом.

29. ЕКА повинно забезпечити відокремлення функцій з управління ризиками (другої лінії) від функцій бізнес-підрозділів (першої лінії) та функції внутрішнього аудиту (третьої лінії), забезпечивши їх пряме підпорядкування наглядовій раді ЕКА та недопущення конфлікту інтересів через суміщення функцій різних суб'єктів системи управління ризиками на рівні одного підрозділу/працівника.

30. ЕКА несе відповідальність за ризики, пов'язані з передаванням функцій (окремих завдань, процесів у межах таких функцій) на аутсорсинг та виконанням аутсорсером таких функцій.

Передавання функцій ЕКА на аутсорсинг не повинно погіршувати процес оцінки системи управління ризиками ЕКА, що здійснюється уповноваженими представниками Національного банку. Передавання ЕКА функцій на аутсорсинг не звільняє від відповідальності ЕКА та/або керівників ЕКА за невиконання ним/ними вимог законодавства України.

31. Підрозділ з управління ризиками/головний ризик-менеджер (якщо підрозділ з управління ризиками не створювався) виконує принаймні такі функції з управління ризиками:

1) забезпечує практичні заходи з ефективного функціонування системи управління ризиками;

2) забезпечує своєчасне вимірювання, моніторинг, контроль та звітування щодо суттєвих ризиків;

3) готує звіти щодо ризиків;

4) ініціює рішення уповноважених органів щодо вжиття заходів для попередження порушень лімітів ризиків, пом'якшення ризиків та/або їх уникнення;

5) розробляє та підтримує в актуальному стані методики, інструменти та/або моделі, що використовуються для аналізу впливу різних факторів ризиків на фінансовий стан та платоспроможність ЕКА;

6) здійснює стрес-тестування (у разі прийняття ЕКА рішення про його здійснення).

32. Підрозділ комплаєнс/головний комплаєнс-менеджер (якщо підрозділ комплаєнс не створювався) виконує принаймні такі функції:

1) забезпечує організацію контролю за дотриманням вимог законодавства України, внутрішніх документів та відповідних стандартів;

2) забезпечує моніторинг змін до законодавства України, стандартах об'єднань, включаючи професійні об'єднання, дія яких поширюється на ЕКА, та здійснює оцінку впливу таких змін на процеси та процедури, запроваджені в ЕКА, а також забезпечує контроль за імплементацією відповідних змін до внутрішніх документів;

3) забезпечує контроль за комплаєнс-ризиком, що виникає у взаємовідносинах ЕКА з клієнтами та контрагентами;

4) забезпечує управління ризиками, пов'язаними з конфліктом інтересів, та в разі виявлення будь-яких фактів, що свідчать про наявність конфлікту інтересів у працівників, керівників ЕКА, інформує наглядову раду;

5) забезпечує організацію контролю за дотриманням ЕКА норм щодо своєчасності та достовірності звітності, включаючи фінансову;

6) забезпечує організацію контролю за захистом персональних даних відповідно до законодавства України;

7) надає роз'яснення, консультації керівникам ЕКА на їх запити з питань, що належать до його компетенції;

8) забезпечує своєчасне виявлення, вимірювання, моніторинг, контроль, звітування і надання рекомендацій щодо пом'якшення комплаєнс-ризиків;

9) забезпечує контроль за дотриманням норм щодо визначення переліку пов'язаних з ЕКА осіб, готує висновки стосовно комплаєнс-ризиків для ухвалення рішень щодо операцій із такими особами;

10) здійснює контроль за відповідністю процедур притягнення до дисциплінарної відповідальності працівників ЕКА вимогам законодавства України;

11) готує звіти щодо комплаєнс-ризиків.

33. ЕКА розробляє, затверджує і впроваджує внутрішні документи з питань управління ризиками, з урахуванням вимог цього Положення, вимог

законодавства України, міжнародних стандартів та найкращого міжнародного досвіду.

34. ЕКА розробляє внутрішні документи у формі стратегій, політики, положень, порядків, процедур або іншій формі, які документально закріплюють процес управління ризиками. ЕКА може об'єднувати окремі внутрішні документи в один або кілька документів.

35. Внутрішні документи з питань управління ризиками повинні визначати також порядок взаємодії між усіма організаційними рівнями ЕКА, включаючи рівень керівників ЕКА.

36. ЕКА своєчасно переглядає та оновлює (актуалізує) внутрішні документи з питань управління ризиками з урахуванням змін до законодавства України, дія яких поширюється на ЕКА.

37. Внутрішні документи з питань управління ризиками повинні містити:

- 1) основні цілі управління ризиками;
- 2) перелік суттєвих ризиків із зазначенням видів діяльності та/або видів операцій, які генерують ці ризики;
- 3) загальні принципи управління ризиками;
- 4) організаційну структуру процесу управління з урахуванням розподілу функціональних обов'язків між учасниками процесу, їх повноваження, відповідальність та порядок взаємодії;
- 5) перелік лімітів, порядок їх установлення та контролю за їх дотриманням, процедуру ескалації порушень лімітів ризиків;
- 6) підходи щодо виявлення, вимірювання, моніторингу, контролю, звітування та пом'якшення ризиків;
- 7) перелік та формат (інформаційне наповнення) форм звітності, порядок та періодичність/терміни їх надання суб'єктам системи управління ризиками.

38. ЕКА:

- 1) створює інформаційну систему управління ризиками, яка забезпечує агрегування даних щодо ризиків ЕКА, оперативне та коректне вимірювання ризиків як в звичайних, так і в стресових ситуаціях;

2) розробляє процедури обробки даних щодо ризиків, формування управлінської звітності, політику конфіденційності та збереження такої інформації, а також доступу до неї.

39. Управлінська звітність про ризики повинна містити актуальну інформацію про ризики, своєчасно надаватися наглядовій раді ЕКА, комітетам наглядової ради ЕКА, правлінню ЕКА та іншим користувачам, які приймають рішення, та забезпечувати повне розуміння ними ситуації щодо рівня (величини) ризиків ЕКА для прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень.

40. ЕКА складає управлінську звітність про ризики, яка повинна бути:

1) точною, вивіреною та достовірно відображати рівень прийнятого ЕКА ризику;

2) комплексною – охоплювати всі суттєві види ризиків ЕКА, містити інформацію про концентрацію ризиків, дотримання встановленого розміру ризик-апетиту та значень лімітів ризику;

3) чіткою та інформативною – надавати чітку та однозначну інформацію та бути достатньо вичерпною для прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень;

4) періодичною та поширеною серед користувачів управлінської звітності про ризики із забезпеченням конфіденційності.

41. ЕКА має право визначати моделі та інструменти для вимірювання ризиків, включаючи стрес-тестування, та запроваджує порядок відбору даних для їх використання під час вимірювання ризиків.

Моделі та інструменти, які використовує ЕКА для вимірювання ризиків, повинні будуватися на достовірних та повних вхідних даних.

42. Упровадження та функціонування системи управління ризиками як компонента системи внутрішнього контролю ЕКА підтверджено за умови дотримання ЕКА такого:

1) ЕКА визначено цілі управління ризиками, що забезпечують ідентифікацію та оцінку ризиків його працівниками;

2) ЕКА на всіх організаційних рівнях виявляє ризики, притаманні його діяльності, та здійснює заходи щодо управління такими ризиками;

3) ЕКА визначає ризик вчинення шахрайських дій працівниками ЕКА як перешкоди до досягнення встановлених цілей;

4) ЕКА аналізує та враховує у своїй діяльності зміни у ринковому та регуляторному середовищі, які можуть суттєво вплинути на систему внутрішнього контролю.

43. Національний банк під час здійснення нагляду за діяльністю ЕКА оцінює комплексність, якість та ефективність створеної ЕКА системи управління ризиками, її відповідність вимогам законодавства України та цього Положення.

44. ЕКА здійснює контроль шляхом:

1) запровадження та виконання заходів з контролю щодо всіх процесів та на всіх організаційних рівнях;

2) розгляду звітів, підготовлених за результатами здійснення контрольних заходів.

45. ЕКА розробляє та контролює виконання внутрішніх документів, що встановлюють:

1) види, періодичність та порядок здійснення заходів з контролю;

2) структурні підрозділи/працівників, відповідальних за проведення заходів з контролю;

3) види, періодичність та порядок підготовки звітності (управлінської, фінансової, регуляторної, податкової, іншої);

4) періодичність та порядок розгляду звітів;

5) осіб/органи управління ЕКА, уповноважених(і) здійснювати розгляд звітів.

ЕКА здійснює заходи з контролю з метою запобігання, виявлення та усунення порушень законодавства України та внутрішніх документів.

46. Заходи, дотримання яких свідчить про впровадження та ефективне функціонування контрольної діяльності як компонента системи внутрішнього контролю ЕКА:

1) ЕКА затвердило внутрішні документи, які регулюють питання, визначені в пункті 45 розділу VI цього Положення, та довело їх зміст до відома всіх суб'єктів внутрішнього контролю (у межах їх компетенції);

2) ЕКА визначило у внутрішніх документах види контрольної діяльності над інформаційними системами і технологіями (за потреби).

47. ЕКА повинно враховувати під час розробки та перегляду контрольних заходів:

- 1) зміни в ринковому середовищі та законодавстві України;
- 2) адекватність установлених заходів з контролю щодо кожного з суттєвих видів ризиків, визначених відповідно до розділу VI цього Положення;
- 3) ефективність застосованих у минулих періодах окремих видів заходів з контролю;
- 4) можливість моніторингу здійснення певного виду контролю.

48. Система внутрішнього контролю ЕКА може включати здійснення таких видів заходів з контролю:

- 1) залежно від моменту здійснення контролю:
  - попередній – передуює виконанню дії або операції;
  - поточний – здійснюється під час виконання дії або операції;
  - подальший – здійснюється після виконання дії або операції та спрямований на виявлення недоліків, виправлення допущених помилок;
- 2) залежно від призначення контролю:
  - превентивний – спрямований на попередження порушень та ризиків;
  - виявляючий – спрямований на виявлення порушень та ризиків;
  - коригуючий – спрямований на уникнення/пом'якшення реалізованих ризиків та їх наслідків у майбутньому;
- 3) залежно від суб'єкта контролю:
  - самостійний – здійснюється працівником самостійно;
  - колективний – здійснюється двома (або більше) працівниками;
  - колегіальний – здійснюється колегіальним органом;
  - автоматизований – здійснюється автоматизованою інформаційною системою;
- 4) залежно від періодичності здійснення:

функціональний (постійний) – проводиться на регулярній основі;
періодичний – проводиться згідно з установленою у внутрішніх документах періодичністю;

5) залежно від обсягів контролю:
повний – охоплює весь обсяг відповідного процесу;
портфельний – проводиться за групами функцій, операцій, договорів;
вибірковий – проводиться за окремими відібраними елементами відповідного процесу.

49. Контрольна діяльність ЕКА над інформаційними системами і технологіями визначається у внутрішніх документах та може включати:

1) контроль за збереженням цілісності та доступності інформації, яка зберігається із використанням інформаційних систем та технологій, що має право забезпечуватися шляхом резервування (копіювання) такої інформації, відновлення функцій інформаційних систем та технологій, які були пошкоджені внаслідок форс-мажорних обставин або технічних збоїв;

2) управління доступами до певних систем, технологій та/або інформації, які використовуються ЕКА;

3) контроль за інформаційними системами та технологіями під час їх придбання, розроблення або супроводження.

50. ЕКА визначає осіб, відповідальних за здійснення контрольних заходів, підготовку та опрацювання звітів про результати здійснення контрольних заходів за горизонтальною та вертикальною взаємодією та з урахуванням принципу недопущення конфлікту інтересів.

51. Суб'єкти першої лінії внутрішнього контролю ЕКА, у межах компетенції:

1) здійснюють заходи з контролю, обов'язок із виконання яких передбачено у внутрішніх документах ЕКА, на постійній основі та несуть відповідальність за їх належне і своєчасне виконання;

2) здійснюють оцінку ризиків, пов'язаних з їх діяльністю, відповідно до вимог цього Положення;

3) мають право ініціювати/брати участь у періодичній розробці/перегляді процесу внутрішнього контролю.

52. Суб'єкти другої лінії внутрішнього контролю ЕКА:

- 1) беруть участь в обранні та визначенні правлінням видів контрольної діяльності;
- 2) консультують правління з питань розроблення/перегляду внутрішніх документів, які визначають процес здійснення кожного з видів контрольної діяльності та окремих процедур внутрішнього контролю;
- 3) здійснюють контроль та моніторинг виконання суб'єктами першої лінії внутрішнього контролю заходів з контролю;
- 4) здійснюють контроль за внутрішніми документами та процесами;
- 5) здійснюють контрольну діяльність над інформаційними системами і технологіями;
- 6) перевіряють відповідність внутрішніх документів ЕКА законодавству України;
- 7) перевіряють відповідність здійснюваних суб'єктами першої лінії внутрішнього контролю заходів з контролю за внутрішніми документами ЕКА;
- 8) здійснюють контрольну діяльність з недопущення конфлікту інтересів;
- 9) відповідають за належне та своєчасне інформування суб'єктів внутрішнього контролю щодо внутрішніх документів та внесених до них змін, які визначають процедури здійснення кожного з видів контрольної діяльності та окремих процедур внутрішнього контролю;
- 10) складають звіти в межах компетенції щодо реалізації контрольної діяльності/моніторингу, які мають бути надані для оцінки та розгляду наглядовою радою та правлінням (за потреби).

53. Суб'єкти третьої лінії внутрішнього контролю ЕКА:

- 1) забезпечують впевненість наглядової ради у тому, що обрані та визначені у внутрішніх документах ЕКА заходи з контролю належним чином регламентовані, виконуються уповноваженими суб'єктами внутрішнього контролю, відповідають цілям ЕКА, є ефективними та достатніми для їх реалізації шляхом проведення внутрішнього аудиту, складення звітів та подання їх на розгляд наглядовій раді та для ознайомлення правлінням;

2) надають пропозиції з питань розробки/перегляду процесу здійснення заходів з контролю та/або окремих процедур внутрішнього контролю.

54. ЕКА зобов'язане проводити щорічну самостійну оцінку відповідності системи внутрішнього контролю ЕКА (далі – щорічна самооцінка) його цілям, розміру, видам діяльності, вимогам законодавства України, включаючи вимоги цього Положення, з обов'язковим урахуванням результатів здійснення контрольної діяльності та заходів з моніторингу ефективності системи внутрішнього контролю ЕКА.

Результати проведеної щорічної самооцінки повинні бути викладені у формі звіту за підписом уповноваженого працівника ЕКА/керівника підрозділу, відповідального за складення такого звіту.

Звіт про результати щорічної самооцінки повинен включати оцінку за кожним компонентом системи внутрішнього контролю, визначеним у пункті 18 розділу VI цього Положення. Звіт про результати щорічної самооцінки може містити іншу інформацію, обов'язковість включення якої визначено у внутрішньому документі ЕКА.

55. ЕКА визначає у внутрішніх документах порядок здійснення суб'єктами внутрішнього контролю зовнішніх та внутрішніх комунікацій, порядок використання та отримання інформації.

56. Заходами, дотримання яких свідчить про впровадження та ефективне функціонування контролю за інформаційними потоками та комунікаціями як компонента системи внутрішнього контролю ЕКА, є:

1) ЕКА використовує у своїй діяльності інформацію, яка відповідає критеріям, які свідчать про забезпечення якості інформації, визначеним у пункті 57 розділу VI цього Положення, у визначеному внутрішніми документами порядку;

2) ЕКА проводить внутрішні комунікації, потрібні для забезпечення ефективного функціонування системи внутрішнього контролю;

3) ЕКА проводить зовнішні комунікації щодо питань, пов'язаних з ефективним функціонуванням системи внутрішнього контролю.

57. Критеріями, які свідчать про забезпечення якості інформації, що створюється, використовується та отримується ЕКА у своїй діяльності, є її:

1) актуальність – ЕКА забезпечує внесення змін до інформації та повідомлення заінтересованих осіб про такі зміни протягом розумного строку з моменту настання обставин, що спричинили необхідність їх внесення;

2) коректність – ЕКА забезпечує достовірність та повноту інформації;

3) цілісність – ЕКА зобов'язане вживати заходів, включаючи використання інформаційних систем і технологій, які спрямовані на захист інформації від спотворення, пошкодження, втрати або знищення;

4) збереження – інформація повинна зберігатись протягом усього строку її використання ЕКА, але не менше строків, визначених законодавством України та внутрішніми документами ЕКА;

5) доступність – ЕКА визначає у внутрішніх документах переліки інформації, яка є:

загальнодоступною;

з обмеженим доступом – може бути отримана та/або використана суб'єктами внутрішнього контролю виключно в межах їх повноважень;

6) достатність – рівень деталізації інформації повинна відповідати потребам внутрішніх та зовнішніх користувачів.

58. ЕКА зобов'язане визначити у внутрішніх документах порядок проведення перевірки якості інформації, включаючи її відповідність критеріям, визначеним у пункті 57 розділу VI цього Положення, достовірність джерела походження такої інформації.

Перевірка якості інформації повинна здійснюватися уповноваженими суб'єктами внутрішнього контролю.

59. ЕКА повинно забезпечити суб'єктів внутрішнього контролю можливістю використовувати інформаційні системи та технології, функціональні можливості яких дають змогу проводити перевірки дотримання критеріїв якості інформації, визначених у пункті 57 розділу VI цього Положення.

60. ЕКА визначає у внутрішніх документах порядок здійснення внутрішніх комунікацій за різними напрямками:

1) між суб'єктами однієї лінії внутрішнього контролю, правлінням та наглядовою радою:

за висхідною лінією підпорядкування;

за низхідною лінією підпорядкування;

2) між суб'єктами різних ліній внутрішнього контролю.

61. ЕКА визначає у внутрішніх документах способи здійснення внутрішньої та зовнішньої комунікації з урахуванням напряму та учасників комунікації, характеру комунікації, питання, щодо якого здійснюються комунікації, та вимог законодавства України.

62. ЕКА має право запроваджувати внутрішню систему повідомлення працівниками (включаючи конфіденційно) про виявлені ризики порушення вимог законодавства України та внутрішніх документів. Порядок роботи такої системи в разі запровадження повинен бути визначений внутрішніми документами та доведений до відома всіх працівників ЕКА.

63. ЕКА визначає у внутрішніх документах заходи з контролю під час здійснення зовнішньої комунікації, включаючи порядок отримання інформації від зовнішніх користувачів, її перевірки та передавання цієї інформації в межах організаційної структури ЕКА.

64. Суб'єкти внутрішнього контролю, уповноважені здійснювати зовнішні комунікації, зобов'язані дотримуватися вимог законодавства України та внутрішніх документів ЕКА щодо нерозголошення інформації з обмеженим доступом.

65. ЕКА, здійснюючи внутрішню та зовнішню комунікацію, зобов'язане дотримуватися критеріїв якості інформації, визначених у пункті 57 розділу VI цього Положення.

66. ЕКА має право встановити у внутрішніх документах порядок проведення оцінки якості та ефективності внутрішніх та зовнішніх комунікацій, їх впливу на ефективне функціонування системи внутрішнього контролю та на досягнення цілей його діяльності.

67. ЕКА здійснює моніторинг ефективності системи внутрішнього контролю відповідно до вимог цього Положення та внутрішніх документів з метою:

- 1) оцінки якості роботи системи внутрішнього контролю за певний період часу;
- 2) визначення здатності системи внутрішнього контролю забезпечити досягнення цілей його діяльності, включаючи визначення імовірності виникнення та оцінку суттєвості потенційно можливих недоліків системи внутрішнього контролю, що можуть спричинити негативний вплив на досягнення цілей;

3) розроблення заходів, спрямованих на мінімізацію негативного впливу з метою вдосконалення системи внутрішнього контролю.

68. ЕКА обирає види заходів з моніторингу системи внутрішнього контролю, включаючи моніторинг ефективності процедур з контролю та оцінку ефективності системи внутрішнього контролю, як комбінацію поточних та періодичних заходів з моніторингу з урахуванням установлених цілей діяльності, кількості та складності видів контролю, імовірності виникнення недоліків, а також кваліфікації та досвіду працівників.

69. ЕКА має право визначати у внутрішніх документах, крім суб'єктів третьої лінії внутрішнього контролю, також інших працівників ЕКА, уповноважених здійснювати моніторинг ефективності внутрішнього контролю.

70. Свідченням впровадження та функціонування моніторингу ефективності системи внутрішнього контролю як компонента системи внутрішнього контролю ЕКА є:

1) визначення у внутрішніх документах ЕКА порядку здійснення поточних та періодичних перевірок відповідності законодавству України та внутрішнім документам якості та ефективності системи внутрішнього контролю;

2) забезпечення ЕКА належного здійснення уповноваженими суб'єктами внутрішнього контролю оцінювання компонентів системи внутрішнього контролю та своєчасного повідомлення про виявлені недоліки системи внутрішнього контролю та/або допущені суб'єктами внутрішнього контролю порушення і причини їх вчинення відповідальних за прийняття рішення про здійснення коригувальних заходів, усунення порушення та/або внесення змін до внутрішніх документів.

71. Суб'єкти третьої лінії внутрішнього контролю ЕКА (структурний підрозділ/окрема посадова особа, визначена наглядовою радою для проведення внутрішнього аудиту) зобов'язані здійснювати загальну оцінку ефективності системи внутрішнього контролю відповідно до вимог законодавства України.

72. ЕКА здійснює обов'язкові поточні та періодичні заходи з моніторингу ефективності системи внутрішнього контролю.

Поточні заходи з моніторингу здійснюються з метою оперативного виявлення та усунення недоліків системи внутрішнього контролю. Відповідальність за проведення таких заходів можуть нести суб'єкти другої лінії внутрішнього контролю в межах повноважень.

Періодичні заходи з моніторингу, уключаючи оцінку ефективності системи внутрішнього контролю, здійснюються суб'єктами третьої лінії

внутрішнього контролю з метою виявлення недоліків після встановлення факту події.

73. Суб'єкти третьої лінії внутрішнього контролю ЕКА (структурний підрозділ/особа, на яку покладено виконання функцій внутрішнього аудиту) зобов'язані за результатами здійснення моніторингу ефективності системи внутрішнього контролю складати звіти, що подаються на розгляд наглядової ради ЕКА.

Звіти, що подаються наглядовій раді ЕКА, повинні містити інформацію про виявлені недоліки системи внутрішнього контролю та порушення, аналіз причин їх виникнення, імовірні наслідки, до яких можуть призвести ці недоліки, рекомендації/пропозиції щодо підвищення ефективності функціонування системи внутрішнього контролю, процесу контролю за станом виконання рекомендацій/пропозицій, затверджених раніше.

74. ЕКА забезпечує подання звітів щодо результатів моніторингу ефективності системи внутрішнього контролю також працівникам, які відповідають за здійснення коригувальних заходів, та керівникам у межах визначених повноважень.

VII. Особливості передавання виконання окремих функцій або бізнес-процесів ЕКА спеціалізованим юридичним та/або фізичним особам на договірних умовах

75. ЕКА не має права передавати ключові та інші свої функції спеціалізованим юридичним та/або фізичним особам на договірних умовах (далі – аутсорсинг), крім:

- 1) актуарної функції та виконання окремих завдань чи процесів у межах такої функції;
- 2) функцій, окремих завдань або процесів у межах таких функцій, передавання яких не заборонено законодавством України.

76. Права та обов'язки особи, відповідальної в ЕКА за виконання функції, що передається на аутсорсинг, переходять до особи, яка надає послуги за договором аутсорсингу.

77. ЕКА в разі передавання на аутсорсинг будь-яких функцій, окремих завдань або процесів у межах таких функцій, передавання яких не заборонене законодавством України, несе повну відповідальність за дотримання вимог законодавства України, встановлених для цих функцій, окремих завдань або процесів.

78. ЕКА призначає (покладає обов'язки) із числа своїх працівників особу, відповідальну за аутсорсинг, якщо ЕКА передає на аутсорсинг виконання своїх функцій (крім аутсорсингу виконання окремих завдань та процесів у межах таких функцій).

VIII. Вимоги до керівника ЕКА, головного бухгалтера ЕКА, ключових осіб ЕКА

79. Керівник ЕКА, головний бухгалтер ЕКА, ключова особа ЕКА повинні відповідати вимогам, установленим у пунктах 176–178, 180–182 глави 17 розділу II Положення про ліцензування. Незалежний член наглядової ради ЕКА повинен відповідати вимогам до незалежності, установленим Законом про управління.

80. Оцінювання ділової репутації керівника ЕКА, головного бухгалтера ЕКА, ключової особи ЕКА здійснюється відповідно до розділу IV Положення про ліцензування.

81. ЕКА зобов'язане дотримуватися загальних вимог щодо призначення (обрання) на посаду керівника ЕКА, головного бухгалтера ЕКА та ключової особи ЕКА, повідомлення про таке призначення (обрання), установлених у главах 54, 55, 57 розділу IX Положення про ліцензування.

82. Керівники ЕКА, головний бухгалтер ЕКА та ключові особи ЕКА протягом усього часу обіймання відповідних посад повинні відповідати встановленим законами України та Положенням про ліцензування вимогам до ділової репутації та професійної придатності, незалежний член наглядової ради ЕКА повинен відповідати вимогам до незалежності, установленим Законом про управління.

83. ЕКА має право до призначення керівника ЕКА, головного бухгалтера ЕКА, ключової особи ЕКА звернутися до Національного банку з клопотанням про здійснення перевірки відповідності цієї особи (осіб) вимогам щодо професійної придатності та ділової репутації, установленим Положенням про ліцензування, разом із документами, визначеними в пункті 438 глави 54 розділу IX Положення про ліцензування (далі – звернення про перевірку відповідності).

84. Особа (особи) вважається такою, що відповідає (відповідають) вимогам, установленим законами України та Положенням про ліцензування, на момент подання документів, визначених у пункті 83 розділу VIII цього Положення, у разі не повідомлення Національним банком протягом одного місяця з дня звернення про перевірку відповідності про невідповідність особи

(осіб) вимогам щодо професійної придатності та/або ділової репутації, установленим законами України та Положенням про ліцензування.

85. Національний банк у разі виявлення у зверненні про перевірку відповідності інформації, що свідчить про невідповідність особи (осіб) ЕКА вимогам щодо професійної придатності та ділової репутації, установленим законами України та Положенням про ліцензування, у строк, визначений у пункті 84 розділу VIII цього Положення, повідомляє ЕКА про це шляхом надсилання листа, підписаного уповноваженою особою Національного банку.

86. Національний банк розглядає питання про відповідність керівника ЕКА, головного бухгалтера ЕКА, ключової особи ЕКА вимогам законодавства України в порядку, визначеному в главі 58 розділу IX Положення про ліцензування.

IX. Порядок анулювання ліцензії на здійснення діяльності ЕКА за заявою ЕКА та виключення ЕКА з ДРФУ

87. ЕКА зобов'язане в разі прийняття Кабінетом Міністрів України або іншим уповноваженим органом ЕКА рішення про припинення діяльності ЕКА, на яку видана Національним банком ліцензія, включаючи припинення діяльності, розширення якої було погоджено Національним банком (далі – діяльність ЕКА), звернутися до Національного банку із заявою про анулювання ліцензії на здійснення діяльності ЕКА в порядку, визначеному цим Положенням.

88. ЕКА для анулювання ліцензії на здійснення діяльності ЕКА подає до Національного банку:

- 1) заяву про анулювання ліцензії на здійснення діяльності ЕКА, підписану керівником ЕКА;
- 2) копію рішення Кабінету Міністрів України або іншого уповноваженого органу ЕКА про припинення діяльності ЕКА;
- 3) підтвердження зовнішнім аудитором того, що невиконаних зобов'язань за договорами страхування, перестраховування, надання гарантій в ЕКА немає.

89. Національний банк приймає рішення про анулювання ліцензії на здійснення діяльності ЕКА або про відмову в її анулюванні протягом 30 робочих днів із дня отримання відповідної заяви ЕКА та повного пакета документів, визначених цим Положенням [рішення приймає Комітет з питань нагляду та регулювання діяльності ринків небанківських фінансових послуг (далі – Комітет з питань нагляду)].

90. Національний банк має право відмовити в анулюванні ліцензії на здійснення діяльності ЕКА в разі:

- 1) подання неповного пакета документів, визначених у пункті 88 розділу ІХ цього Положення;
- 2) невідповідності документів, поданих ЕКА для анулювання ліцензії на здійснення діяльності ЕКА, вимогам законодавства України з питань регулювання ринків фінансових послуг та цього Положення;
- 3) недостовірності поданих до Національного банку інформації та документів;
- 4) виявлення підстав, за яких ліцензія на здійснення діяльності ЕКА може бути відкликана (анульована) за рішенням Національного банку.

91. Національний банк протягом трьох робочих днів із дня прийняття ним рішення письмово повідомляє ЕКА про анулювання ліцензії на здійснення діяльності ЕКА або про відмову в її анулюванні та надсилає ЕКА копію відповідного рішення.

92. ЕКА після усунення причин, що стали підставою для прийняття Національним банком рішення про відмову в анулюванні ліцензії на здійснення діяльності ЕКА, має право повторно подати заяву про анулювання ліцензії ЕКА та пакет документів.

93. Національний банк у рішенні про відмову в анулюванні ліцензії на здійснення діяльності ЕКА зазначає підстави такої відмови.

94. Анулювання ліцензії на здійснення діяльності ЕКА є підставою для виключення ЕКА з ДРФУ. Рішення про виключення ЕКА з ДРФУ приймає Комітет з питань нагляду протягом 30 робочих днів із дня прийняття рішення про анулювання ліцензії на здійснення діяльності ЕКА. Національний банк протягом трьох робочих днів після прийняття ним рішення про виключення з ДРФУ письмово повідомляє ЕКА про прийняття такого рішення та надсилає ЕКА копію відповідного рішення.

95. Національний банк не пізніше робочого дня, наступного за днем прийняття рішень щодо анулювання ліцензії на здійснення діяльності ЕКА, про виключення ЕКА з ДРФУ, вносить до ДРФУ відповідні зміни.

96. Національний банк розміщує інформацію про прийняті рішення щодо анулювання ліцензії на здійснення діяльності ЕКА та виключення ЕКА з ДРФУ на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку.

Х. Порядок погодження набуття та збільшення істотної участі в ЕКА особами іншими, ніж держава

97. Особи інші, ніж держава, які мають намір набути або збільшити істотну участь в ЕКА, зобов'язані до набуття або збільшення істотної участі в ЕКА погодити з Національним банком набуття або збільшення істотної участі в ЕКА.

98. Питання набуття або збільшення істотної участі в ЕКА особами іншими, ніж держава, регулюється вимогами розділів III–VI та VIII Положення про ліцензування.

XI. Особливості формування та використання страхових резервів, інших фондів та резервів

99. ЕКА формує страхові резерви з метою забезпечення майбутніх страхових виплат за договорами страхування (вхідного перестраховування), сплати коштів за договорами гарантії (гарантійними випадками) (далі – Договори) згідно з цим Положенням.

100. ЕКА зобов'язане формувати і вести облік таких страхових резервів:

1) резерв незароблених премій (далі – РНП) (у складі зобов'язань на залишок покриття відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності), що включає частки від сум надходжень страхових платежів/винагороди (платежів) за договорами гарантії, що відповідають ризикам за Договорами, які не минули на дату розрахунку;

2) резерв заявлених, але не виплачених збитків (далі – РЗНЗ) (у складі зобов'язань за страховими вимогами відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності), що є оцінкою обсягу зобов'язань ЕКА для здійснення страхових виплат, сплати коштів за договорами гарантії (гарантійними випадками) за заявленими вимогами, які не врегульовані або врегульовані не в повному обсязі на дату розрахунку, включаючи витрати на врегулювання збитків;

3) резерв збитків, які виникли, але не заявлені (далі – РЗВН) (у складі зобов'язань за страховими вимогами відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності), що є оцінкою обсягу зобов'язань ЕКА для здійснення страхових виплат, сплати коштів за договорами гарантії (гарантійними

випадками), включаючи витрати на врегулювання збитків, за незаявленими вимогами на дату розрахунку.

101. ЕКА, крім страхових резервів, визначених у пункті 100 розділу XI цього Положення, має право прийняти рішення про запровадження з початку календарного року інших видів страхових резервів з метою забезпечення майбутніх страхових виплат, сплати коштів за договорами гарантії (гарантійними випадками).

102. ЕКА формує страхові резерви в тих валютах страхування, у яких ЕКА несе відповідальність за своїми зобов'язаннями за Договорами.

103. ЕКА здійснює розрахунок страхових резервів не рідше, ніж станом на кінець кожного звітного кварталу (31 березня, 30 червня, 30 вересня, 31 грудня).

104. Формування страхових резервів здійснюється на підставі обліку Договорів (відомостей за Договорами) і заявлених вимог.

ЕКА з метою забезпечення можливості здійснення актуарних розрахунків, проведення перевірки адекватності сформованих страхових резервів та перевірки достатності зобов'язань за страховими вимогами зобов'язане вести облік Договорів та даних про здійснені страхові виплати/сплату коштів за договорами гарантії, зміни умов Договорів та про заявлені збитки і зміни в їх оцінках за звітний період та принаймні останніх п'ять повних календарних років, що йому передують, а також дані про умови Договорів принаймні за всіма чинними на дату розрахунку Договорами, за Договорами, що були чинними протягом останніх трьох календарних років, та за Договорами, за якими є заявлені вимоги.

105. ЕКА повинно запровадити внутрішні процеси та процедури для забезпечення якості даних, що використовуються для розрахунку його страхових резервів.

106. Розрахунок страхових резервів повинен ґрунтуватися на актуальній і достовірній інформації та реалістичних припущеннях, використовувати адекватні, прийнятні та відповідні актуарні та статистичні методи.

ЕКА під час вибору методу розрахунку відповідного виду страхового резерву повинно враховувати відповідність даних ЕКА припущенням та вимогам, які застосовуються до відповідного методу в теорії та міжнародних стандартах з актуарних розрахунків, а також результати перевірки на застосовність методу, включаючи результати перевірки на достатність резервів збитків (РЗНЗ та РЗВН), точність, волатильність результатів розрахунку

відповідного резерву, зміни (зовнішні та внутрішні) протягом періоду, за який розглядаються дані, що впливають на розрахунок.

Розмір відповідного виду страхового резерву ЕКА, розрахований відповідно до обраного ЕКА методу, не може бути меншим за розмір:

- 1) для РНП – резерву незароблених премій, розрахованого методом “1/365”;
- 2) для РЗВН – резерву збитків, які виникли, але не заявлені, розрахованого методом фіксованого відсотка.

107. Особливості формування страхових резервів ЕКА, визначені в підпунктах 1, 2 пункту 106 розділу XI цього Положення, наведені в додатку 2 до цього Положення.

108. ЕКА визначає розмір РЗНЗ за кожною неврегульованою або врегульованою не в повному обсязі вимогою з урахуванням умов відповідних Договорів на підставі заявлених вимог, отриманих у будь-якій формі (включаючи письмову заяву, телефонне чи електронне повідомлення, листи або повідомлення з вимогою), залежно від сум фактично зазнаних або очікуваних збитків (шкоди) у результаті настання події, що має ознаки страхового випадку/гарантійного випадку.

ЕКА для розрахунку РЗНЗ за заявленою вимогою, у якій розмір збитку не визначено, використовує оцінку розміру збитку, яка здійснюється таким чином:

- 1) у разі наявності орієнтовних даних, підтверджених документально, – з використанням таких орієнтовних даних;
- 2) якщо немає орієнтовних даних, визначених у підпункті 1 пункту 108 розділу XI цього Положення, – у розмірі середнього збитку за видом діяльності або за подібними випадками, розрахунок якого здійснюється на підставі даних, визначених відповідно до пункту 119 розділу XI цього Положення;
- 3) якщо немає орієнтовних даних, визначених у підпункті 1 пункту 108 розділу XI цього Положення, та неможливо здійснити розрахунок розміру середнього збитку (немає потрібних даних щодо середнього збитку за видом діяльності) відповідно до підпункту 2 пункту 108 розділу XI цього Положення – у розмірі страхової суми (або ліміту відповідальності, якщо такий передбачений умовами договору)/суми гарантії згідно з умовами Договору.

ЕКА зобов'язане здійснити оцінку розміру РЗНЗ за заявленою вимогою після отримання даних, які підтверджують розмір збитку за заявленою вимогою.

109. ЕКА під час розрахунку середнього збитку за видом діяльності або за подібними збитками в розрізі видів діяльності або страховими ризиками використовує дані про страхові виплати/виплати за гарантійним випадком за останні 12 кварталів, що передують даті розрахунку. Під час розрахунку може бути враховано рівень інфляції (за даними Державної служби статистики України з офіційних джерел) або тренд за відповідні періоди. Визначений розмір середнього збитку за видом діяльності або за подібними збитками відповідно до видів діяльності або страхових ризиків може бути зафіксований ЕКА на певний період, але не більше ніж на рік після дати розрахунку з подальшим його перерахунком відповідно до пункту 119 розділу XI цього Положення.

ЕКА має право не враховувати в складі даних, що беруться до розрахунку середнього збитку, дані, що стосуються найбільших та/або найменших збитків, у кількості не більше ніж 0,5 відсотка від кількості всіх збитків за останні 12 кварталів, що передують даті розрахунку, за таким видом діяльності або за подібними збитками відповідно до видів діяльності або страхових ризиків. Якщо кількість збитків за останні 12 кварталів, що передують даті розрахунку, є меншою за 200 збитків, але не меншою за 50 збитків, то ЕКА має право не враховувати в складі даних, що беруться до розрахунку середнього збитку, дані щодо одного найбільшого або найменшого збитку.

Розрахунок середнього збитку за видом діяльності або за подібними збитками відповідно до видів діяльності, або страховими ризиками може бути здійснено з використанням даних ЕКА за триваліший період, але не більше ніж за 28 кварталів, що передують даті розрахунку резерву, якщо кількість збитків за останні 12 кварталів, що передують даті розрахунку, становить менше ніж 200 збитків.

110. Розмір резерву збитків за обраними ЕКА методами повинен включати резерв витрат на врегулювання збитків, який визначається на підставі нормативу витрат чи прогнозу таких витрат, з урахуванням даних за понесеними витратами на врегулювання збитків за попередні періоди або із застосуванням актуарних методів, обраних ЕКА, але не може становити менше 3% від суми відповідного резерву.

111. ЕКА визначає розмір прав вимоги до перестраховиків за укладеними договорами вихідного перестраховання щодо відповідних видів страхових резервів одночасно з розрахунком розміру таких страхових резервів згідно з умовами договору (договорів) вихідного перестраховання, умов страхування та з урахуванням таких вимог:

1) розмір прав вимоги до перестраховиків щодо відповідних видів страхових резервів за окремим видом діяльності/групою договорів або вимог (збитків)/окремим договором або вимогою (збитком), за якими він розрахований, не може перевищувати розміру відповідного виду страхового резерву за окремим

видом діяльності/групою договорів або вимог (збитків)/окремим договором або вимогою (збитком). ЕКА до розрахованого розміру прав вимоги до перестраховиків застосовує коригування розміру на випадок дефолту відповідного перестраховика з урахуванням вимог міжнародних стандартів фінансової звітності;

2) права вимоги до перестраховиків у РНП за договорами вихідного перестраховування, що належать до пропорційного перестраховування, розраховуються ЕКА тими самими методами, що й РНП. Права вимоги до перестраховиків у РНП за договорами вихідного перестраховування іншими, ніж пропорційне перестраховування, не формується;

3) права вимоги до перестраховиків у РЗНЗ розраховуються за кожною окремою вимогою (збитком) на підставі часток страхових виплат, що підлягають компенсації перестраховиком;

4) права вимоги до перестраховиків в РЗВН розраховуються ЕКА, якщо РЗВН та права вимоги до перестраховиків в РЗВН формуються одним з актуарних методів.

112. Доходи від очікуваної реалізації регресних вимог та суброгацій за подіями, які вже настали, але вимоги за якими ще не реалізовані на дату розрахунку, що не визнаються як актив ЕКА, не визнаються.

113. ЕКА не рідше ніж на кожну дату, на яку складається звітність, проводить перевірку адекватності страхових резервів. Перевірка адекватності страхових резервів є визначенням достатності визнаних страхових зобов'язань для майбутніх страхових виплат за договорами страхування та вхідного перестраховування/сплати коштів за договорами гарантії (гарантійними випадками) та витрат, пов'язаних із виконанням Договорів. Обов'язковою є перевірка адекватності РНП та резерву збитків з урахуванням таких вимог:

1) перевірка адекватності страхових резервів здійснюється за Договорами, за якими на дату проведення такої перевірки діють зобов'язання ЕКА щодо здійснення страхової виплати/сплати коштів за договорами гарантії (гарантійними випадками) у разі настання страхового випадку/гарантійного випадку;

2) ЕКА використовує суму майбутніх грошових потоків за Договорами для перевірки адекватності страхових зобов'язань, водночас під час перевірки адекватності сформованих страхових резервів не використовується дисконтування грошових потоків;

3) методика перевірки адекватності страхових резервів передбачає порівняння розміру сформованого страхового резерву із сумою майбутніх грошових потоків за договорами, а саме вартістю майбутніх очікуваних страхових виплат за договорами страхування та вхідного перестраховування/сплати коштів за договорами гарантії (гарантійними випадками) та витрат на ведення справи за такими Договорами. До майбутніх грошових потоків не може бути включено інвестиційний дохід ЕКА;

4) оцінка майбутніх грошових потоків здійснюється на підставі обґрунтованих даних ЕКА за попередні періоди. Для оцінки застосовується період не менше як вісім кварталів та не більше як 28 кварталів до дати проведення перевірки адекватності страхових резервів. Якщо діяльність здійснюється протягом періоду, що є меншим за вісім кварталів, застосовується фактичний період здійснення діяльності;

5) ЕКА визнає різницю як додаткове зобов'язання у відповідному страховому резерві, якщо за результатом перевірки адекватності страхових резервів розмір сформованого страхового резерву є меншим від суми майбутніх страхових виплат/сплати коштів та витрат на ведення справи за Договорами, а також розкриває інформацію про визнання такого додаткового зобов'язання у відповідному виді страхового резерву у звітності, зазначеній у підпункті 3 пункту 133 розділу XIII цього Положення, за період, у якому було здійснено визнання.

114. ЕКА на кожну дату, на яку складається фінансова звітність, повинно перевіряти достатність сформованих резервів збитків (включаючи розмір витрат на врегулювання збитків у складі резервів збитків) на попередні звітні дати.

Перевірка достатності сформованих резервів збитків ("ран-оф" тест) здійснюється принаймні щодо резервів збитків, сформованих на останній день кожного з восьми звітних кварталів, що передують даті розрахунку (далі – дати "ран-оф" тесту). Якщо вид діяльності фактично здійснюється протягом періоду, що є меншим за вісім звітних кварталів, застосовується фактичний період здійснення такої діяльності.

Методика перевірки достатності сформованих резервів збитків на попередню дату розрахунку передбачає порівняння сформованого резерву збитків на цю дату із сумою здійснених після цієї дати страхових виплат/сплати коштів за договорами гарантії (гарантійними випадками) за випадками, що сталися до попередньої дати розрахунку, та сформованих резервів збитків за такими випадками на дату розрахунку. Водночас окремо також визначається достатність тієї частини сформованого резерву збитків, що є оцінкою витрат на врегулювання збитків.

Свідченням того, що фактичні вимоги (збитки) у такому попередньому періоді перевищили розмір сформованого резерву збитків (далі – дефіцит

резервів), є перевищення суми здійснених після попередньої звітної дати (будь-якої дати “ран-оф” тесту) страхових виплат/сплати коштів за договорами гарантії (гарантійними випадками) за випадками за Договорами, що сталися до попередньої дати розрахунку, та сформованих резервів збитків за такими випадками на дату розрахунку над розміром резерву збитків, сформованого на попередню дату розрахунку. Якщо перевірка достатності резервів збитків, сформованих на попередні звітні дати, показує дефіцит таких резервів на чотири попередні звітні дати з восьми звітних кварталів (або за менший період, якщо за видом діяльності вона фактично здійснюється протягом періоду, що є меншим за вісім звітних кварталів), що передують даті розрахунку, ЕКА зобов’язане внести зміни до методів формування таких резервів та забезпечити формування резервів збитків у достатньому розмірі.

115. ЕКА для коригування фінансового результату для цілей оподаткування відповідно до підпунктів 141.1.3 та 141.1.4 пункту 141.1 статті 141 розділу III Податкового кодексу України розраховує величину приросту (убутку) протягом звітного періоду суми страхових резервів, які впливають на формування фінансового результату до оподаткування (включаючи резерв незароблених премій, резерв заявлених, але не виплачених збитків, резерв збитків, які виникли, але не заявлені), розрахованих відповідно до вимог цього Положення, за вирахуванням прав вимоги до перестраховиків (частки участі перестраховиків) у таких страхових резервах.

116. ЕКА здійснює розрахунок страхових резервів на підставі та з дотриманням внутрішнього положення про склад страхових резервів, правила їх формування та використання (далі – Внутрішнє положення про страхові резерви), що розробляється відповідно до цього Положення та затверджується наглядовою радою ЕКА. Внутрішнє положення про страхові резерви повинно бути погоджене актуарієм.

117. Внутрішнє положення про страхові резерви для кожного виду діяльності ЕКА визначає:

- 1) перелік вживаних термінів і позначень;
- 2) склад страхових резервів, які формує ЕКА;
- 3) методи розрахунку кожного з видів страхових резервів, які формує ЕКА, та періодичність їх розрахунку;
- 4) порядок перевірки повноти, точності та відповідності даних, що використовуються для розрахунку страхових резервів;

5) порядок урахування індивідуальних підвищень ризиків (визначені в процесі андеррайтингу під час укладення та/або зміни умов Договору);

б) методи та порядок визначення розміру прав вимоги до перестраховиків щодо відповідних видів страхових резервів з урахуванням особливостей умов перестраховування та умов страхування;

7) порядок визнання вимоги за договором, що надійшла ЕКА, такою, що є заявленою вимогою;

8) перелік витрат, які ЕКА відносить до витрат на врегулювання збитків;

9) порядок оцінки та аналізу чутливості припущень, що використовуються під час розрахунку страхових резервів;

10) порядок, методи/підходи та періодичність здійснення оцінки адекватності сформованих страхових резервів та перевірки достатності резервів збитків.

Внутрішнє положення про страхові резерви повинно містити всі описи, зазначені в пункті 117 розділу XI цього Положення. Якщо немає окремо виділених пунктів/глав/розділів з інформацією, визначеною в пункті 117 розділу XI цього Положення, пункти/глави/розділи можуть бути об'єднані, але повинні містити інформацію, установлену в пункті 117 розділу XI цього Положення.

118. ЕКА запроваджує методи розрахунку страхових резервів та прав вимоги до перестраховиків не менше ніж на календарний рік (шляхом доповнення/внесення змін до Внутрішнього положення про страхові резерви).

119. Зміни до обраних методів і формул розрахунку протягом календарного року не вносяться, крім випадків:

1) розширення видів діяльності із страхування та перестраховування ЕКА відповідно до законодавства України;

2) якщо перевірка достатності резервів збитків, сформованих на попередні звітні дати, показує дефіцит таких резервів на чотири звітні дати, що передують даті розрахунку;

3) якщо в актуарному звіті надано рекомендацію щодо зміни методу розрахунку страхового резерву.

120. ЕКА у випадках, визначених у пункті 119 розділу XI цього Положення, зобов'язане затвердити зміни до Внутрішнього положення про

страхові резерви протягом 30 календарних днів із дня розширення видів діяльності із страхування та перестраховування або отримання рекомендації щодо зміни методів розрахунку страхових резервів.

Електронна копія Внутрішнього положення про страхові резерви у форматі WORD, підписана кваліфікованими електронними підписами уповноваженої особи ЕКА та актуарія, повинна бути упакована в контейнер-архів формату ZIP, розміром до 8 МБ, який надсилається до Національного банку з окремим листом на електронну адресу nbu@bank.gov.ua протягом 15 календарних днів після його затвердження або внесення змін ЕКА, але не пізніше ніж за 45 днів до початку календарного року (для випадків інших, ніж зазначено в пункті 119 розділу XI цього Положення). Контейнер-архів, обсяг якого перевищує 8 МБ, упаковується у багатотомний контейнер-архів. Кожний том такого архіву надсилається до Національного банку з окремим листом на електронну адресу nbu@bank.gov.ua.

121. Документи, що містять відомості, потрібні для розрахунку страхових резервів, підлягають зберіганню протягом строку відповідальності ЕКА (строку для подання вимоги ЕКА за подією, що має ознаки страхового випадку/гарантійного випадку), але не менше п'яти років із дати повного виконання зобов'язань за Договорами.

122. ЕКА складає актуарний звіт за результатами здійснення розрахунків страхових резервів на звітні дати, у якому розкриває інформацію про:

- 1) перелік осіб та посад, залучених до розрахунку страхових резервів;
- 2) відповідність здійснення розрахунків страхових резервів Внутрішньому положенню про страхові резерви та вимогам законодавства України;
- 3) джерела даних, використаних для розрахунку страхових резервів;
- 4) результати, висновки та рекомендації щодо перевірки адекватності, повноти, точності та надійності даних для розрахунку страхових резервів перед розрахунком таких резервів;
- 5) короткий аналіз портфеля Договорів, висновки та рекомендації щодо отриманих коефіцієнтів ефективності діяльності ЕКА, їх динаміки, змін, включаючи аналіз збитків, аналіз витрат та аналіз розподілу таких витрат за видами діяльності ЕКА;
- б) опис та обґрунтування використаних припущень, спрощень, групувань та показників, крім описаних у Внутрішньому положенні про страхові резерви;

7) результати, висновки і рекомендації щодо оцінки та аналізу чутливості припущень, використаних для розрахунку страхових резервів, якщо така оцінка чи аналіз проводилися;

8) результати розрахунку страхових резервів, прав вимоги до перестраховиків;

9) опис змін порівняно з попереднім звітним періодом щодо використаних методів, інших застосованих припущень;

10) аналіз та висновки щодо змін та відхилень від попередніх розрахунків та оцінок, якщо такий аналіз проводився;

11) обґрунтування суттєвих змін в обсягах окремих видів страхових резервів порівняно з обсягами попередніх звітних періодів, включаючи зміни в перестрахованні, портфелі продуктів, процесі визнання вимог заявленими чи врегулюванні заявлених збитків (вимог), базі даних;

12) результати та рекомендації щодо перевірки адекватності страхових резервів;

13) перелік та суми витрат ЕКА, не включених до оцінок під час перевірки адекватності розміру страхових резервів, та їх обґрунтування;

14) аналіз та висновки щодо адекватності минулих оцінок, сформованих страхових резервів та достатності резерву збитків, якщо такі оцінки проводилися;

15) обмеження щодо проведеного аналізу чи оцінки або отриманих результатів, що були враховані та/або застосовані;

16) будь-яку іншу інформацію, яка б дала змогу отримати аналогічний результат розрахунку страхових резервів іншим стороннім фахівцем, використовуючи той самий набір даних, Внутрішнє положення про страхові резерви та інформацію із зазначеного звіту;

17) інформацію щодо врахування рекомендацій та/або плану заходів з їх урахування, наданих в останніх двох актуарних звітах.

123. Результати розрахунку страхових резервів, актуарний звіт за результатами здійснення розрахунків страхових резервів, підписаний уповноваженою особою ЕКА, зберігаються ЕКА протягом трьох років із дати їх затвердження.

ХІІ. Норматив достатності капіталу та платоспроможності

124. ЕКА зобов'язане на будь-яку дату дотримуватися нормативу достатності капіталу та платоспроможності, встановленого в розділі ХІІ цього Положення.

ЕКА для визначення дотримання нормативу достатності капіталу та платоспроможності розраховує суму прийнятних активів та значення цього нормативу відповідно до вимог цього Положення.

125. Сума прийнятних активів ЕКА може включати активи, перелік та обмеження до яких встановлені в пунктах 126, 127 розділу ХІІ цього Положення.

126. До суми прийнятних активів ЕКА включаються:

1) грошові кошти на поточних рахунках, кошти на рахунках умовного зберігання (ескроу) та банківські вклади (депозити), розміщені (відкриті) у національній валюті або в іноземній валюті, дебіторська заборгованість за нарахованими відсотками за такими рахунками та вкладками (депозитами), розміщені в системно важливих банках, визначених Національним банком відповідно до Положення про порядок визначення системно важливих банків, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 25 грудня 2014 року № 863 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 19 червня 2019 року № 79) (зі змінами);

2) облігації внутрішньої державної позики України, а також дебіторська заборгованість за нарахованими відсотками за такими цінними паперами, якщо право власності ЕКА на такі цінні папери підтверджено документально відповідно до законодавства України;

3) корпоративні облігації, розміщення яких здійснено під гарантію Кабінету Міністрів України, включаючи майнові права на майбутні надходження грошових коштів, а також дебіторська заборгованість за нарахованими відсотками за такими цінними паперами, за умови, що:

право власності ЕКА на такі цінні папери підтверджено документально відповідно до законодавства України;

така гарантія передбачена в Законі України “Про Державний бюджет України” на відповідний рік та немає інформації щодо невиконання чи несвоєчасного виконання емітентом цінних паперів своїх зобов'язань протягом п'яти останніх років;

такі цінні папери перебувають у біржовому списку;

в умовах розміщення (проспекті цінних паперів та/або рішенні про емісію цінних паперів та/або інших документах, що підтверджують умови розміщення

цінних паперів) повинно бути визначено, що грошові виплати як сплата доходу та/або погашення цінних паперів здійснюються через депозитарну систему України;

4) непрострочена дебіторська заборгованість за договорами вихідного перестраховування з відшкодування часток страхових виплат;

5) активи з права користування відповідно до міжнародного стандарту фінансової звітності 16 “Оренда” у розмірі, що не перевищує розміру відповідного орендного зобов’язання.

127. Сума прийнятних активів не включає:

1) активів, розміщених у банку, щодо якого прийнято рішення Національного банку про віднесення його до категорії неплатоспроможних;

2) дебіторської заборгованості за договорами вихідного перестраховування, укладеними з перестраховиком-нерезидентом, який на дату укладення відповідного договору перестраховування (дату останніх змін, внесених до такого договору перестраховування) не відповідав вимогам, встановленим у розділі XII цього Положення;

3) активів, розміщених у контрагентів, які зареєстровані та/або здійснюють діяльність на тимчасово окупованій території України;

4) активів, розміщених у контрагентів, які зареєстровані та/або здійснюють діяльність на території населених пунктів, унесених до переліку населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють своїх повноважень, та переліку населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення;

5) прав вимоги до осіб, до яких Радою національної безпеки і оборони України застосовано персональні спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції), а також активи таких осіб;

6) активів, щодо яких законами України, актами уповноважених на це органів державної влади, їх посадових осіб або на підставі договору встановлено заборону розпоряджатися та/або користуватися (обтяження) або заборону відчуження, крім випадків, коли обмеження встановлено з метою виконання страхових зобов’язань ЕКА в розмірі не більше суми сформованих страхових резервів;

7) активів, щодо вартості яких суб'єкт аудиторської діяльності, який відповідно до законодавства України має право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, не зміг отримати достатніх аудиторських доказів (не зміг підтвердити вартості, за якою актив визнаний у балансі ЕКА) та/або отримав достатні аудиторські докази і дійшов висновку про викривлення вартості таких активів, про що зазначено в аудиторському звіті щодо проведення обов'язкового аудиту фінансової звітності та/або звіті щодо огляду проміжної фінансової інформації, та/або додатковому звіті суб'єкта аудиторської діяльності. Активи, зазначені в підпункті 7 пункту 127 розділу XII цього Положення, будуть віднесені до прийнятних активів після підтвердження суб'єктом аудиторської діяльності, який відповідно до законодавства України має право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, їх вартості відповідно до вимог міжнародних стандартів аудиту – із дати такого підтвердження.

Активи включаються до складу прийнятних активів за вартістю, скоригованою з урахуванням суми викривлення вартості таких активів, зазначеної в аудиторському звіті щодо проведення обов'язкового аудиту фінансової звітності та/або звіті щодо огляду проміжної фінансової інформації, та/або додатковому звіті суб'єкта аудиторської діяльності, якщо суб'єкт аудиторської діяльності, який відповідно до законодавства України має право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, отримав достатні аудиторські докази і дійшов висновку про викривлення вартості таких активів.

Підтвердженням суб'єктом аудиторської діяльності, який відповідно до законодавства України має право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, вартості відповідних прийнятних активів вважається підтвердження достовірності фінансової звітності ЕКА в цілому або ненадання ним застережень щодо вартості таких активів за відповідний звітний період.

128. ЕКА здійснює розрахунок нормативу достатності капіталу та платоспроможності відповідно до пункту 124 розділу XII цього Положення станом на останній день кожного кварталу (31 березня, 30 червня, 30 вересня, 31 грудня) і не змінює його до наступної дати розрахунку нормативу достатності капіталу та платоспроможності відповідно до цього Положення.

129. Норматив достатності капіталу та платоспроможності (НДКП) визначається за формулою розрахунку нормативу достатності капіталу та платоспроможності, визначеною в додатку 3 до цього Положення.

130. Сума прийнятних активів ЕКА, визначених відповідно до пунктів 126, 127 розділу XII цього Положення, та наданих державних гарантій для забезпечення виконання зобов'язань ЕКА за договорами страхування, вхідного

перестраховання, наданих гарантій на будь-яку дату повинна перевищувати норматив достатності капіталу та платоспроможності, розрахований відповідно до пунктів 128, 129 розділу XII цього Положення. Водночас державні гарантії для забезпечення виконання зобов'язань ЕКА за договорами страхування, вхідного перестраховання та/або наданих гарантій враховуються в обсязі, що відповідає (не перевищує) розміру зобов'язань ЕКА за договорами, на виконання зобов'язань за якими такі державні гарантії були надані.

131. ЕКА зобов'язане публікувати на сторінках власного вебсайту інформацію про дотримання ЕКА нормативу достатності капіталу та платоспроможності станом на 01 число кожного місяця до 15 числа цього місяця.

ХІІІ. Вимоги до звітності ЕКА

132. ЕКА складає та подає до Національного банку звітність у порядку, визначеному цим Положенням.

133. Звітність, що подається до Національного банку, включає:

1) річну фінансову звітність;

2) проміжну фінансову звітність;

3) звітність, що включає:

звіт про доходи та витрати Експортно-кредитного агентства відповідно до форми, наведеної в додатку 4 до цього Положення;

звіт про балансові показники Експортно-кредитного агентства відповідно до форми, наведеної в додатку 5 до цього Положення;

звіт про рух грошових коштів Експортно-кредитного агентства відповідно до форми, наведеної в додатку 6 до цього Положення;

звіт про операції з перестраховання відповідно до форми, наведеної в додатку 7 до цього Положення;

інформацію про активи, що враховуються для визначення дотримання нормативу достатності капіталу та платоспроможності, відповідно до форми, наведеної в додатку 8 до цього Положення;

показники діяльності відповідно до форми, наведеної в додатку 9 до цього Положення;

інформацію про працівників відповідно до форми, наведеної в додатку 10 до цього Положення;

4) пояснювальну записку до регуляторної звітності Експортно-кредитного агентства, складену відповідно до вимог, установлених у додатку 11 до цього Положення.

134. ЕКА складає та подає до Національного банку, якщо інше не передбачено законодавством України, річну фінансову звітність та проміжну фінансову звітність у строки, відповідно до вимог, в обсязі та за формами, визначеними законодавством України з питань бухгалтерського обліку та фінансової звітності. У разі перегляду показників фінансової звітності ЕКА за результатами надання звіту зовнішнього аудитора ЕКА зобов'язане подати виправлену звітність до Національного банку в порядку, визначеному в розділі XIII цього Положення.

135. Звітність, зазначена в підпунктах 3, 4 пункту 133 розділу XIII цього Положення (далі – регуляторна звітність), складається на підставі даних бухгалтерського, управлінського, іншого обліку, даних обліково-реєструючих систем ЕКА і даних про здійснені операції.

136. Інформація про регуляторну звітність, що подається до Національного банку, наведена в додатку 12 до цього Положення.

Останнім днем строку подання даних звітності, якщо він припадає на вихідний, святковий або інший неробочий день, є перший робочий день після неробочого дня.

137. Голова правління ЕКА або уповноважена особа, яка виконує його обов'язки, відповідає за організацію процесу подання до Національного банку звітності відповідно до вимог цього Положення.

138. Голова правління ЕКА або уповноважена особа, яка виконує його обов'язки, відомості про яких містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – Єдиний державний реєстр) та/або які можуть вчиняти дії від імені юридичної особи, які засвідчили своїм кваліфікованим електронним підписом (далі – КЕП) дані звітності, несуть відповідальність за порядок заповнення (складання), повноту, достовірність та дотримання строку подання даних звітності до Національного банку.

139. ЕКА, якщо дані звітності засвідчені КЕП інших осіб, інформація про яких не міститься в Єдиному державному реєстрі, повинно одночасно з даними звітності подати копії документів (копії установчих та/або організаційно-розпорядчих документів установи), що підтверджують право таких осіб засвідчувати своїми підписами документи ЕКА. Документи подаються на адресу електронної пошти nbu@bank.gov.ua із супровідним листом з поясненням причин щодо засвідчення КЕП іншою особою та переліком електронних документів, що засвідчені КЕП іншої особи.

140. Дані звітності, зазначеної в підпунктах 1, 2 пункту 133 розділу XIII цього Положення, складеної відповідно до вимог законодавства України з питань бухгалтерського обліку та фінансової звітності, подаються до Національного банку у формі електронних документів у форматі Word (для приміток до фінансової звітності) та Excel (для форм звітності). Дані звітності, зазначеної в підпункті 3 пункту 133 розділу XIII цього Положення, подаються до Національного банку у формі електронних документів у форматі Excel. Дані звітності, зазначеної в підпункті 4 пункту 133 розділу XIII цього Положення, подаються до Національного банку у формі електронних документів у форматі Word.

141. Електронний документ із даними фінансової звітності повинен містити КЕП голови правління ЕКА або уповноваженої особи, яка виконує його обов'язки, відомості про яких містяться в Єдиному державному реєстрі та/або які можуть вчиняти дії від імені юридичної особи, та головного бухгалтера. КЕП голови правління ЕКА або уповноваженої особи, яка виконує його обов'язки, та головного бухгалтера накладається на кожний файл із даними фінансової звітності у форматі Word та Excel.

Електронний документ із даними регуляторної звітності, зазначеної в підпунктах 3, 4 пункту 133 розділу XIII цього Положення, повинен містити лише один КЕП голови правління ЕКА або уповноваженої особи, яка виконує його обов'язки, відомості про яких містяться в Єдиному державному реєстрі та/або які можуть вчиняти дії від імені юридичної особи.

Вимоги до подання електронного документа, який підписано КЕП інших осіб, інформація про яких не міститься в Єдиному державному реєстрі, визначені в пункті 139 розділу XIII цього Положення.

142. Електронний документ, підписаний КЕП осіб, зазначених у пункті 141 розділу XIII цього Положення, повинен бути упакованим у контейнер-архів формату ZIP розміром до 8 МБ, який надсилається до Національного банку з окремим листом на адресу електронної пошти nbu@bank.gov.ua.

Електронний документ, обсяг якого перевищує зазначений в абзаці першому пункту 142 розділу XIII цього Положення розмір контейнер-архіву, упаковується в багатотомний контейнер-архів. Кожний том такого архіву надсилається з окремим листом на адресу електронної пошти nbu@bank.gov.ua.

143. Національний банк здійснює перевірку даних звітності на відповідність вимогам, установленим цим Положенням.

144. ЕКА за наявності в Національного банку зауважень до звітності за результатами перевірки зобов'язане на запит Національного банку надати пояснення на адресу електронної пошти nbu@bank.gov.ua протягом трьох робочих днів від дати направлення запиту Національним банком.

Пояснення повинне містити згоду з виявленими Національним банком зауваженнями до звітності та зобов'язання замінити електронний документ в установленій Національним банком строк або інформацію про достовірність наданої звітності та інформацію про те, що потреби в заміні електронного документа немає.

145. ЕКА в разі неподання ним пояснень або їх неприйняття Національним банком зобов'язане на вимогу Національного банку в установленій строк замінити електронний документ.

146. Національний банк має право вимагати від ЕКА подання виправлених даних звітності в разі визначення потреби в перегляді даних за результатами інспекційної перевірки.

147. ЕКА зобов'язане здійснити заміну даних звітності в установленій Національним банком строк.

148. ЕКА має право самостійно замінити електронний документ до настання строку, визначеного законодавством України з питань бухгалтерського обліку та фінансової звітності для подання фінансової звітності або встановленого в пункті 136 розділу XIII цього Положення для відповідного звіту регуляторної звітності.

149. Подання ЕКА електронного документа після строку, визначеного законодавством України з питань бухгалтерського обліку та фінансової звітності для подання фінансової звітності або встановленого у пункті 136 розділу XIII цього Положення для відповідного звіту регуляторної звітності, є несвоєчасним наданням інформації.

150. Неподання ЕКА електронного документа, подання якого визначено цим Положенням, є неподанням інформації.

151. ЕКА в разі виявлення факту подання електронного документа з недостовірними даними або даними, що розкриті не відповідно до вимог цього Положення, після строку, визначеного законодавством України з питань бухгалтерського обліку та фінансової звітності для подання фінансової звітності або встановленого у пункті 136 розділу XIII цього Положення для відповідного звіту регуляторної звітності, зобов'язаний звернутися до Національного банку на адресу електронної пошти nbu@bank.gov.ua з клопотанням про заміну електронного документа з даними звітності з наданням відповідних пояснень та здійснити його заміну в установленій Національним банком строк.

152. Дані звітності ЕКА вважаються недостовірними, якщо вони суперечать даним бухгалтерського, управлінського, іншого обліку, даним обліково-реєструючих систем ЕКА за звітний період.

153. Національний банк у разі порушення ЕКА вимог щодо подання звітності відповідно до цього Положення має право застосувати до ЕКА заходи відповідно до Закону про ЕКА та заходи впливу відповідно до Закону України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” (далі – заходи впливу).

154. Застосування Національним банком заходів впливу за порушення вимог щодо подання звітності відповідно до цього Положення не звільняє ЕКА від обов’язку подання до Національного банку достовірної звітності в повному обсязі.

155. ЕКА щороку протягом усього строку дії ліцензії подає до Національного банку на адресу електронної пошти nbu@bank.gov.ua аудиторський звіт (його копію) суб’єкта аудиторської діяльності, який має право проводити обов’язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, за результатами обов’язкового аудиту річної фінансової звітності до 01 червня року, наступного за звітним, а також звіт про надання впевненості щодо річної регуляторної звітності ЕКА, складений суб’єктом аудиторської діяльності, який має право проводити обов’язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, у порядку, установленому законодавством України і міжнародними стандартами аудиту, до 01 червня року, наступного за звітним.

XIV. Вимоги до перестраховування ризиків ЕКА

156. ЕКА має право укладати договори вхідного та вихідного перестраховування зі страховиками-нерезидентами та іноземними ЕКА – членами Міжнародного союзу страховиків кредитів та інвестицій (Бернський союз), крім іноземних ЕКА, що є резидентами Російської Федерації та Республіки Білорусь.

157. ЕКА у разі укладання договорів вихідного перестраховування зі страховиками-нерезидентами зобов’язане дотримуватися вимог, визначених нормативно-правовим актом Національного банку, що визначає порядок перестраховування в страховика (перестраховика) нерезидента.

XV. Порядок здійснення Національним банком контролю за дотриманням ЕКА вимог цього Положення

158. Національний банк у межах своїх повноважень здійснює нагляд за діяльністю ЕКА у формі безвиїзного нагляду та інспекційних перевірок відповідно до законів України та нормативно-правових актів Національного банку, якими визначено порядок здійснення безвиїзного нагляду та інспекційних перевірок.

159. Національний банк у разі порушення ЕКА вимог цього Положення та інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність ЕКА, має право застосувати до ЕКА заходи впливу відповідно до нормативно-правових актів Національного банку, які визначають порядок їх застосування.

Додаток 1
до Положення про ліцензування
Експортно-кредитного агентства
та умови провадження ним
діяльності із страхування,
перестраховування, надання
гарантій
(підпункт 2 пункту 16 розділу VI)

Перелік питань щодо внутрішнього контролю, які мають бути врегульовані у внутрішніх документах (внутрішньому документі) ЕКА

1. Організаційна структура ЕКА, завдання, функції, повноваження органів управління та структурних підрозділів ЕКА, включаючи повноваження щодо здійснення внутрішнього контролю.
2. Порядок розподілу та делегування повноважень в ЕКА.
3. Перелік та опис процесів, включаючи заходи та форми внутрішнього контролю.
4. Облікова політика ЕКА.
5. Правила здійснення контролю за повнотою і точністю облікової інформації та достовірністю звітності ЕКА, здійснення планування ефективного використання фінансових ресурсів із метою досягнення цілей ЕКА.
6. Перелік функцій, що не має права виконувати один працівник ЕКА та які потребують додаткового рівня контролю.
7. Регламенти/порядки складання звітності (фінансової, регуляторної, управлінської, податкової).
8. Правила підготовки, погодження та укладання ЕКА договорів.
9. Стандарти етичної поведінки працівників ЕКА.
10. Порядок здійснення наглядовою радою ЕКА, правлінням ЕКА та працівниками ЕКА внутрішніх і зовнішніх комунікацій, включаючи обмін інформацією/документами.
11. Порядок оброблення, зберігання, використання інформації, яка створюється ЕКА та отримується ним із зовнішніх джерел.

12. Перелік інформації з обмеженим доступом, порядок використання та розкриття такої інформації, включаючи порядок та процедури захисту персональних даних працівників та клієнтів ЕКА.

13. Порядок надання, використання, контролю та скасування доступу працівників ЕКА до інформаційних систем, включаючи віддалений доступ.

14. Порядок проведення резервного архівування даних в інформаційних системах.

15. Порядок захисту інформації в інформаційних системах.

16. Процес подальшого контролю за якістю даних в інформаційних системах.

17. Правила використання працівниками ЕКА корпоративної електронної пошти ЕКА.

18. Порядок реєстрації, зберігання інформації про інциденти інформаційної безпеки, управління інцидентами безпеки інформації.

19. Порядок реєстрації, розгляду та опрацювання звернень до ЕКА громадян, юридичних осіб, органів державної влади України та місцевого самоврядування.

20. Види, періодичність та порядок здійснення заходів із контролю, структурні підрозділи/працівники, відповідальні за проведення заходів із контролю, види, періодичність та порядок підготовки звітів, періодичність, порядок та особи, уповноважені здійснювати розгляд звітів.

21. Перелік та опис способів здійснення моніторингу та контролю за функціями, що виконуються третіми особами, які залучаються ЕКА до виконання функцій (окремих завдань, процесів у межах таких функцій) ЕКА (у разі залучення таких осіб).

22. Перелік та опис способів здійснення моніторингу та контролю за діяльністю відокремлених підрозділів та/або комерційних агентів/посередників ЕКА (у разі їх наявності/залучення).

23. Порядок залучення/призначення/звільнення/припинення повноважень осіб, на яких покладено виконання функцій другої та третьої ліній внутрішнього контролю.

24. Порядок здійснення моніторингу як компонента системи внутрішнього контролю та визначення осіб, відповідальних за його проведення.

25. Порядок здійснення внутрішнього контролю за дотриманням внутрішніх документів та процесів ЕКА.

Додаток 2
до Положення про ліцензування
Експортно-кредитного агентства
та умови провадження ним
діяльності із страхування,
перестраховування, надання
гарантій
(пункт 107 розділу XI)

Особливості формування страхових резервів ЕКА

1. Розмір резерву незароблених премій (далі – РНП), який розраховується методом “1/365”, на дату розрахунку визначається як сумарне значення незароблених премій за кожним договором страхування (вхідного перестраховування), договором гарантії (разом далі – Договори для розрахунку), чинними на дату розрахунку такого резерву.

Незароблена премія, яка розраховується методом “1/365”, визначається за кожним Договором для розрахунку як добуток надходжень сум страхових платежів/винагороди (платежів) за договорами гарантії та результату, отриманого від ділення строку покриття, який ще не минув на дату розрахунку (у днях), на весь строк покриття (у днях), за такою формулою:

$$\text{НЗП}_i = \text{СП}_i \cdot (m_i - n_i) / m_i,$$

де СП_i – надходження сум страхових платежів/винагороди (платежів) за договорами гарантії за i -м Договором для розрахунку;

m_i – строк покриття згідно з умовами i -го Договору для розрахунку (у днях), якому відповідає надходження сум страхових платежів/винагороди (платежів) за договорами гарантії;

n_i – кількість днів, що минули з дати, коли розпочато строк покриття за i -м Договором для розрахунку, до дати, на яку здійснюється розрахунок резерву незароблених премій.

m_i визначається як строк, якому відповідає надходження сум страхових платежів/винагороди (платежів) за договорами гарантії (у днях), а n_i – як кількість днів, що минули з дати початку строку, якому відповідає надходження сум страхових платежів/винагороди (платежів) за договорами гарантії, якщо СП_i за Договором для розрахунку відповідає більшому періоду, ніж строк покриття за i -м Договором для розрахунку.

2. Розмір резерву збитків, що виникли, але не заявлені, який розраховується методом фіксованого відсотка, на дату розрахунку визначається як 10 відсотків від заробленої премії за попередні чотири квартали, які безпосередньо передують даті розрахунку.

Додаток 3
до Положення про ліцензування
Експортно-кредитного агентства
та умови провадження ним
діяльності із страхування,
перестраховування, надання
гарантій
(пункт 129 розділу XII)

Формула розрахунку нормативу достатності капіталу та
платоспроможності (НДКП)

Норматив достатності капіталу та платоспроможності (НДКП) на дату розрахунку визначається за такою формулою:

$$\text{НДКП} = \text{БЗ} + \text{ЗД} + \text{РЗНЗ},$$

де БЗ – величина балансових зобов'язань, що визначається за даними звіту про фінансовий стан ЕКА в національній валюті, складеного за міжнародними стандартами фінансової звітності, за такою формулою:

$$\text{БЗ} = \text{ЗЗ} - \text{ДЗ},$$

де ЗЗ – загальна сума зобов'язань ЕКА інших, ніж страхові резерви (включаючи резерви ЕКА за договорами гарантії), відповідно до звіту про фінансовий стан, складеного на дату розрахунку;

ДЗ – непрострочена дебіторська заборгованість за сумами, що отримуються в результаті реалізації переданого ЕКА страхувальником або іншою особою права вимоги до особи, відповідальної за заподіяні збитки за договорами страхування (договорами вхідного перестраховування), та сумами задоволення права зворотної вимоги ЕКА до боржника за договорами наданих гарантій;

ЗД – зобов'язання ЕКА за всіма чинними на дату розрахунку договорами страхування, вхідного перестраховування та наданих гарантій, перераховані в національну валюту на таку дату, що визначаються за такою формулою:

$$\text{ЗД} = \text{СС} - \text{СП} + \text{СГ},$$

де СС – сума страхових сум за договорами страхування, вхідного перестраховування;

СП – сума страхових сум, переданих за договорами вихідного перестраховування, які належать до пропорційного перестраховування;

СГ – сума зобов'язань (гарантій) за договорами наданих гарантій;

РЗНЗ – резерв заявлених, але не виплачених збитків, за договорами страхування (страховими сертифікатами, полісами), вхідного перестраховання, договорами гарантії, що на дату розрахунку припинили строк покриття (повністю чи частково), за вирахуванням прав вимоги до перестраховиків за такими збитками, що визначається з урахуванням вимог Положення про ліцензування Експортно-кредитного агентства та умови провадження ним діяльності із страхування, перестраховання, надання гарантій.

Додаток 4
до Положення про ліцензування
Експортно-кредитного агентства та умови
провадження ним діяльності із
страхування, перестрахування, надання
гарантій
(підпункт 3 пункту 133 розділу XIII)

Звіт про доходи та витрати Експортно-кредитного агентства

Таблиця

коп.

№ з/п	Показники	Усього	У тому числі за договорами страхування (вхідного перестрахування)						У тому числі за договорами з надання зустрічних гарантій банкам українських експортерів
			експортних кредитів на індивідуальній основі	портфельне страхування експортних кредитів	банківських гарантій/контр-гарантій	дебіторської заборгованості за окремими поставками за зовнішньоекономічними договорами (контрактами)	дебіторської заборгованості за товарообігом за зовнішньоекономічними договорами (контрактами)	іншими, ніж зазначено в колонках 4–8 таблиці додатка 4 до Положення про ліцензування Експортно-кредитного агентства та умови провадження ним діяльності із страхування, перестрахування, надання гарантій (далі – Положення)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	страхування, перестрахування, надання гарантій								
50	Доходи, отримані від іншої основної діяльності, крім страхування, перестрахування, надання гарантій		x	x	x	x	x	x	x
51	Витрати, понесені на здійснення іншої основної діяльності, крім страхування, перестрахування, надання гарантій		x	x	x	x	x	x	x
52	Інші результати	x	x	x	x	x	x	x	x
53	Витрати на ведення та обслуговування діяльності		x	x	x	x	x	x	x
54	Інші доходи основної діяльності		x	x	x	x	x	x	x
55	Інші витрати основної діяльності		x	x	x	x	x	x	x

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
56	Технічний результат (результат основної діяльності)		x	x	x	x	x	x	x
57	Інвестиційні доходи		x	x	x	x	x	x	x
58	Витрати на управління інвестиціями		x	x	x	x	x	x	x
59	Інші фінансові доходи		x	x	x	x	x	x	x
60	Інші фінансові витрати		x	x	x	x	x	x	x
61	Інші доходи, крім зазначених у рядках 1–61 колонки 2 додатка 4 до Положення		x	x	x	x	x	x	x
62	Інші витрати, крім зазначених у рядках 1–61 колонки 2 додатка 4 до Положення		x	x	x	x	x	x	x
63	Фінансовий результат до оподаткування (прибуток)		x	x	x	x	x	x	x
64	Фінансовий результат до оподаткування (збиток)		x	x	x	x	x	x	x
65	Податок на прибуток		x	x	x	x	x	x	x
66	Чистий прибуток (збиток)		x	x	x	x	x	x	x

Пояснення щодо заповнення таблиці додатка 4

1. Дані зазначаються за відповідний звітний період (квартал) шляхом заповнення точних значень у копійках.

2. У колонках 3–10:

1) рядок 2 – зазначається сума нарахованих протягом звітного періоду страхових (перестрахових) премій/винагороди (платежів) за договорами гарантій;

2) рядок 10 – зазначається сума нарахованого податку на дохід за договорами страхування, співстрахування і вхідного перестрахування, розрахованого відповідно до підпункту 141.1.2 пункту 141.1 статті 141 розділу III Податкового кодексу України (за звітний квартал);

3) рядок 19 – зазначається загальна сума нарахованих податків під час здійснення операцій з перестрахування з перестраховиками-нерезидентами, розрахованих відповідно до підпункту 141.4.5 пункту 141.4 статті 141 розділу III Податкового кодексу України (за звітний квартал);

4) рядок 20 – зазначається різниця між сумою страхових резервів на кінець та на початок звітного періоду (до вирахування понесених ЕКА аквізиційних витрат);

5) рядок 32 – сума нарахованих протягом звітного періоду страхових виплат/виплат коштів за гарантійними випадками;

6) рядок 42 – зазначається сума нарахованих витрат, пов'язаних із врегулюванням подій, які мають ознаки страхових випадків/гарантійних випадків, як прямих (розподілених та прямо пов'язаних із конкретним видом діяльності/продуктом ЕКА), так і непрямих (спільних для декількох видів діяльності/продуктів ЕКА та які не можуть належати до того чи іншого виду діяльності). Непрямі витрати розподіляються за видами діяльності/продуктами ЕКА, зазначеними у колонках таблиці додатка 4 до Положення, відповідно до правил, визначених в обліковій політиці ЕКА. Якщо немає в обліковій політиці ЕКА драйверів (ключів) розподілу (алокції) непрямих витрат на врегулювання збитків за видами діяльності/продуктами ЕКА, як драйвер (ключа) розподілу (алокції) витрат використовується кількість заявлених та врегульованих збитків за видом діяльності/продуктами ЕКА протягом звітного періоду;

7) рядок 45 – зазначається сума нарахованих інших аквізичійних витрат, крім комісійної винагороди страховим посередникам, пов'язаної з укладанням та пролонгацією договорів страхування, співстрахування, вхідного перестрахування, гарантій, як прямих (розподілених та прямо пов'язаних із конкретним видом діяльності/продуктом ЕКА), так і непрямих (спільних для декількох видів діяльності/продуктів ЕКА та які не можуть належати до того чи іншого виду діяльності/продуктів ЕКА). Непрямі витрати розподіляються за видами діяльності/продуктів ЕКА відповідно до правил, визначених в обліковій політиці ЕКА. Якщо немає в обліковій політиці ЕКА драйверів (ключів) розподілу (алокації) непрямих інших аквізичійних витрат за видами діяльності/продуктів ЕКА, як драйвер (ключа) розподілу (алокації) витрат використовується кількість укладених договорів страхування, співстрахування, вхідного перестрахування, гарантій за відповідним видом діяльності/продуктів ЕКА у звітному періоді;

8) рядок 47 – зазначається різниця між сумою відстрочених комісійних доходів на кінець та на початок звітного періоду;

9) рядок 48 – зазначається сума доходів, що отримуються в результаті реалізації переданого ЕКА страхувальником або іншою особою права вимоги до особи, відповідальної за заподіяні збитки за договорами страхування (договорами вхідного перестрахування), та в результаті задоволення права зворотної вимоги ЕКА до боржника за договорами наданих гарантій;

10) рядок 54 – зазначається сума нарахованих інших доходів у межах основної діяльності (включаючи вплив курсових різниць), крім прямо визначених у показниках, зазначених у рядках 2–54 таблиці додатка 4 до Положення;

11) рядок 55 – зазначається сума нарахованих інших витрат у межах основної діяльності (включаючи вплив курсових різниць), крім прямо визначених у показниках;

12) рядок 56 – зазначається технічний результат (результат основної діяльності) за звітний період, який розраховується як різниця між сумою доходів і витрат у межах основної діяльності;

13) рядок 57 – зазначається сума нарахованих доходів від інвестиційної діяльності, включаючи інвестиційний дохід від розміщення коштів страхових резервів, розрахована відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності;

14) рядок 58 – зазначається сума нарахованих витрат, пов'язаних з управлінням інвестиціями. Можуть включати витрати на ведення діловодства щодо портфеля інвестицій, заробітну плату персоналу, відповідального за управління портфелем інвестицій, винагороду зовнішніх консультантів, інші витрати, пов'язані з інвестиційно-торгівельною діяльністю;

15) рядок 59 – зазначається сума нарахованих фінансових доходів, що не відображені в попередніх показниках;

16) рядок 60 – зазначається сума нарахованих фінансових витрат, що не відображені в попередніх показниках;

17) рядок 61 – зазначається сума інших нарахованих доходів, що не відображені в попередніх показниках ;

18) рядок 62 – зазначається сума інших нарахованих витрат, що не відображені в попередніх показниках;

19) рядок 65 – зазначається сума податку на прибуток за звітний квартал, розрахованого відповідно до пункту 141.1 статті 141 Податкового кодексу України.

3. У колонці 3 – заповнюється сумарне значення показника, що відповідає сумі значень колонок 4–10 таблиці додатка 4 до Положення.

4. У колонках 4–10 – заповнюється значення показника в розрізі зазначеного в колонці виду діяльності/продукту ЕКА.

Додаток 5
до Положення про ліцензування
Експортно-кредитного
агентства та умови
провадження ним діяльності із
страхування, перестраховування,
надання гарантій
(підпункт 3 пункту 133 розділу
XIII)

Звіт про балансові показники Експортно-кредитного агентства

Таблиця

коп.

№ з/п	Показники	Параметри	
		залишкова (балансова) вартість на початок звітнього періоду	залишкова (балансова) вартість на кінець звітнього періоду
1	2	3	4
1	Нематеріальні активи (залишкова вартість)		
2	Нерухоме майно (залишкова вартість)		
3	Інші основні засоби (залишкова вартість)		
4	Активи з права користування відповідно до МСФЗ 16 "Оренда"		
5	Акції		
6	Корпоративні облігації		
7	Державні цінні папери		
8	Інші інвестиції (резиденти)		
9	Інші інвестиції (нерезиденти)		
10	Позики та іпотечні позики		
11	Права вимоги до перестраховиків:		
12	із них у резерві незароблених премій (зобов'язання на залишок покриття)		
13	із них у резерві заявлених, але не виплачених збитків (зобов'язання за страховими вимогами)		
14	із них у резерві збитків, які виникли, але не заявлені (зобов'язання за страховими вимогами)		

1	2	3	4
15	із них у резервах, що впливають на формування фінансового результату до оподаткування		
16	із них у резервах, що не впливають на формування фінансового результату до оподаткування		
17	Депозити в перестраховиків		
18	Грошові кошти на поточних рахунках		
19	Кошти на рахунках умовного зберігання (ескроу)		
20	Банківські вклади (депозити)		
21	Готівка в касі		
22	Відстрочені аквізиційні витрати		
23	Дебіторська заборгованість за регресами/ суброгаціями:		
24	у тому числі за договорами страхування		
25	у тому числі за договорами гарантії		
26	Торговельна та інша дебіторська заборгованість, крім зазначеної у рядках 23–25		
27	Відстрочені податкові активи		
28	Інші активи, що не включені до попередніх статей активів звіту про балансові показники ЕКА		
29	Активи, усього		
30	Статутний капітал		
31	Внески до незареєстрованого статутного капіталу		
32	Інший додатковий вкладений капітал		
33	Емісійний дохід		
34	Вилучений капітал		
35	Неоплачений капітал		
36	Резервний капітал		
37	Резерв переоцінки фінансових активів		
38	Резерв переоцінки основних засобів та нематеріальних активів		
39	Інші резерви		
40	Нерозподілений прибуток/(непокритий збиток) попередніх періодів		
41	Нерозподілений прибуток (збиток) звітного періоду		
42	Власний капітал та резерви, усього		
43	Зобов'язання з оренди відповідно до МСФЗ 16 “Оренда”		
44	Страхові резерви:		
45	з них резерв незароблених премій (зобов'язання на залишок покриття)		

1	2	3	4
46	з них резерв заявлених, але не виплачених збитків (зобов'язання за страховими вимогами)		
47	з них резерв збитків, які виникли, але не заявлені (зобов'язання за страховими вимогами)		
48	з них інші страхові резерви, що впливають на формування фінансового результату до оподаткування		
49	з них інші страхові резерви, що не впливають на формування фінансового результату до оподаткування		
50	Заборгованість перед кредитними установами (банками)		
51	Фінансові зобов'язання за іншими випущеними борговими цінними паперами:		
52	з них векселі видані		
53	Кредиторська заборгованість за зобов'язаннями за укладеними угодами щодо страхування, перестраховування, гарантування, компенсації відсоткової ставки за експортними кредитами:		
54	з них кредиторська заборгованість зі строком невиконання більше 90 календарних днів		
55	Торговельна та інша кредиторська заборгованість		
56	Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків		
57	Відстрочені податкові зобов'язання		
58	Інші забезпечення та зобов'язання		
59	Забезпечення та зобов'язання, усього		
60	Інші позабалансові зобов'язання (крім договорів страхування, перестраховування, гарантій):		
61	із них за наданими резидентам		
62	із них за наданими нерезидентам		

Додаток 6
до Положення про ліцензування
Експортно-кредитного
агентства та умови
провадження ним діяльності із
страхування, перестраховування,
надання гарантій
(підпункт 3 пункту 133 розділу
XIII)

Звіт про рух грошових коштів Експортно-кредитного агентства

Таблиця

коп.

№ з/п	Показники	Усього протягом звітнього періоду
1	2	3
1	Надходження від страхових (перестрахових) премій	
2	Отримання винагороди за договорами гарантій	
3	Надходження від регресів та суброгацій за договорами страхування (перестраховування)	
4	Надходження від зворотних вимог до боржників за договорами гарантії	
5	Надходження компенсацій страхових виплат від перестраховиків	
6	Надходження комісійної винагороди та інші надходження від перестраховиків	
7	Інші надходження грошових коштів від страхової (перестрахової) діяльності	
8	Інші надходження грошових коштів від діяльності з надання гарантій	
9	Інші надходження грошових коштів від основної діяльності, крім страхування, перестраховування, надання гарантій	
10	Сплачені кошти за страховими виплатами	
11	Сплачені кошти за гарантійними випадками	
12	Страхові (перестрахові) премії, сплачені перестраховикам	
13	Сплачена компенсація страхових виплат за договорами вхідного перестраховування	

1	2	3
14	Повернення коштів за достроково припиненими договорами страхування (перестраховання)	
15	Повернення коштів за достроково припиненими /відкликаними договорами гарантії	
16	Витрачання на оплату праці працівникам, включаючи податки, збори та внески	
17	Комісійна винагорода, сплачена страховим посередникам за укладені договори страхування, перестраховання (за виключенням сплачених коштів на оплату праці працівників)	
18	Комісійна винагорода, сплачена посередникам за укладення договорів гарантії (за виключенням сплачених коштів на оплату праці працівників)	
19	Інші витрачання грошових коштів від страхової (перестрахової) діяльності	
20	Інші витрачання грошових коштів від діяльності з гарантування	
21	Інші витрачання грошових коштів від основної діяльності, крім страхування, перестраховання, надання гарантій	
22	Чистий рух грошових коштів за основною діяльністю	
23	Надходження від погашення та реалізації облігацій внутрішніх державних позик	
24	Надходження від погашення та реалізації облігацій зовнішніх державних позик	
25	Надходження від погашення та реалізації інших фінансових інвестицій	
26	Надходження грошових коштів від повернення авансів, наданих іншим сторонам	
27	Надходження від продажу нерухомого майна	
28	Надходження від продажу інших основних засобів та нематеріальних активів	
29	Відсотки отримані	
30	Купонний дохід по облігаціях отриманий	
31	Інші надходження від інвестиційної діяльності	
32	Придбання облігацій внутрішніх державних позик	
33	Придбання облігацій зовнішніх державних позик	
34	Придбання інших фінансових інвестицій	
35	Придбання нерухомого майна	
36	Придбання інших основних засобів та нематеріальних активів	
37	Грошові аванси та кредити, надані іншим сторонам	

1	2	3
38	Інші витрачання грошових коштів від інвестиційної діяльності	
39	Чисте зменшення (збільшення) банківських вкладів (депозитів)	
40	Чистий рух грошових коштів від інвестиційної діяльності	
41	Надходження від запозичень	
42	Надходження від випуску акцій та інших інструментів власного капіталу	
43	Інші надходження грошових коштів від фінансової діяльності	
44	Запозичення погашені	
45	Проценти сплачені	
46	Дивіденди сплачені	
47	Інші витрачання грошових коштів від фінансової діяльності	
48	Чистий рух грошових коштів від фінансової діяльності	
49	Податок на прибуток сплачений	
50	Чистий рух грошових коштів	
51	Курсові різниці під час перерахунку суми грошових коштів	

Продовження додатка 7
Продовження таблиці

Тип договору перестраховання з перестраховиком	Продукт ЕКА	Сума частки страхових платежів, що належить перестраховику	Обсяг страхової суми	Обсяг страхової суми, що передана в перестраховання	Код країни, де розміщений ризик	Сума частки страхових виплат, страхових відшкодувань, що компенсовані перестраховиком
10	11	12	13	14	15	16

Продовження таблиці

Інформація про страхового/перестрахового/страхового та перестрахового брокера				
ідентифікаційний код/реєстраційний номер	код країни, у якій розміщено головний офіс	найменування	місцезнаходження	дата реєстрації (дата видачі витягу)
17	18	19	20	21

Пояснення щодо заповнення таблиці додатка 7

1. У колонці 2 – заповнюється одне з таких значень:

- 1) вхідне перестраховування;
- 2) вихідне перестраховування.

2. У колонці 5 – зазначається код країни перестраховика/перестраховальника, заповнюється відповідно до значень з довідника К040, який розміщено на офіційному сайті Національного банку України за посиланням: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/nbureport/registers>. Не може набувати значення відсутності розрізу ($\neq \#$).

3. У колонці 6 – зазначається тип рейтингу фінансової надійності (стійкості) щодо класифікації рейтингових агентств, заповнюється відповідно до значень з довідника К190, який розміщено на офіційному сайті Національного банку України за посиланням: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/nbureport/registers>. Заповнюється за операціями з перестраховування з перестраховиками-нерезидентами. За операціями з перестраховиками-резидентами набуває значення відсутності розрізу ($= \#$).

4. Колонки 3, 4, 6–9 – за операціями з перестраховальниками не заповнюються.

5. У колонці 10 – заповнюється одне з таких значень:

- 1) факультативний пропорційний договір перестраховування;
- 2) факультативний непропорційний договір перестраховування;
- 3) облігаторний пропорційний договір перестраховування;
- 4) облігаторний непропорційний договір перестраховування;
- 5) факультативний змішаний договір перестраховування;
- 6) облігаторний змішаний договір перестраховування;
- 7) розріз відсутній.

6. У колонці 11 – заповнюється одне з таких значень:

- 1) страхування/перестрахування експортних кредитів на “індивідуальній основі”;
- 2) портфельне страхування/перестрахування експортних кредитів;
- 3) страхування/перестрахування банківських гарантій/контргарантій;
- 4) страхування/перестрахування дебіторської заборгованості за окремими поставками за зовнішньоекономічними договорами (контрактами);
- 5) страхування/перестрахування дебіторської заборгованості за товарообігом за зовнішньоекономічними договорами (контрактами);
- 6) страхування/перестрахування інше;
- 7) надання зустрічних гарантій банкам українських експортерів.

7. У колонці 12 – заповнюється сума страхових платежів, що належить перестраховику:

- 1) нарахованих ЕКА до сплати за договорами вихідного перестрахування, де ЕКА є перестраховувальником;
- 2) нарахованих ЕКА до отримання за договорами вхідного перестрахування, де ЕКА є перестраховиком.

8. У колонці 13 – заповнюється загальна сума страхових сум за договорами страхування/вхідного перестрахування, переданих у перестрахування.

9. У колонці 14 – заповнюється сума обсягу відповідальності перестраховика.

10. У колонці 15 – заповнюється перелік країн, на територію яких поширюється страхування, відповідно до значень з довідника К040, який розміщено на офіційному сайті Національного банку України за посиланням: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/nbureport/registers>. Якщо територією страхування визначено декілька країн, коди таких країн перераховуються через знак “;”. Якщо територією страхування є весь світ, набуває значення відсутності розрізу (= #).

11. У колонках 12–14, 16 – зазначаються дані за відповідний звітний період шляхом заповнення точних значень у копійках.

12. У колонці 18 – зазначається код країни страхового/перестрахового/страхового та перестрахового брокера, заповнюється відповідно до значень з довідника К040, який розміщено на офіційному сайті Національного банку України за посиланням: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/nbureport/registers>. Не може набувати значення відсутності розрізу ($\neq \#$).

13. Колонки 17–21 – заповнюються, якщо договір перестрахування укладено з перестраховиком/перестраховувальником за посередництвом страхового/перестрахового/страхового та перестрахового брокера. В інших випадках не заповнюються.

Пояснення щодо заповнення окремих показників таблиці додатка 8

1. У колонці 2 – заповнюється одне з таких значень:
  - 1) грошові кошти на поточних рахунках;
  - 2) банківські вклади (депозити);
  - 3) кошти на рахунках умовного зберігання (ескроу);
  - 4) облігації внутрішніх державних позик України;
  - 5) корпоративні облігації, розміщення яких здійснено під гарантію Кабінету Міністрів України;
  - 6) активи з права користування відповідно до МСФЗ 16 “Оренда” для цілей дотримання обов’язкових нормативів;
  - 7) непрострочена дебіторська заборгованість за укладеними договорами вихідного перестраховування з відшкодування часток страхових виплат;
  - 8) права вимоги до перестраховиків у резерві заявлених, але не виплачених збитків, за договорами, що припинили дію;
  - 9) дебіторська заборгованість за регресами та суброгаціями/зворотніми вимогами до боржника за договорами гарантії.
2. У колонці 3 – зазначається балансова вартість активу шляхом заповнення точних значень у копійках.
3. У колонці 4 – зазначається вартість активу, що враховується для визначення дотримання нормативу достатності капіталу та платоспроможності ЕКА, з урахуванням вимог Положення про ліцензування Експортно-кредитного агентства та умови провадження ним діяльності зі страхування, перестраховування, надання гарантій шляхом заповнення точних значень у копійках.
4. У колонці 5 – код валюти, заповнюється відповідно до значень з довідника R030, який розміщено на офіційному сайті Національного банку України за посиланням: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/nbureport/registers>. Не може набувати значення відсутності розрізу (≠ #).

5. У колонці 6 – код банку-резидента, заповнюється для значень колонки 2 “грошові кошти на поточних рахунках”, “банківські вклади (депозити)”, “кошти на рахунках умовного зберігання (ескроу)” відповідно до значень з довідника банківських установ України rscukru (поле IDNBU), який розміщено на офіційному сайті Національного банку України за посиланням: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/nbureport/registers>. Для інших значень колонки 2 колонка 6 не заповнюється.

6. У колонці 7 – міжнародний ідентифікаційний код цінного папера, заповнюється для значень колонки 2 “облігації внутрішніх державних позик України”, “корпоративні облігації, розміщення яких здійснено під гарантію Кабінету Міністрів України”. Для інших значень колонки 2 колонка 7 не заповнюється.

7. У колонці 8 – примітка, у якій зазначається інформація щодо неможливості суб’єкта аудиторської діяльності, який відповідно до законодавства України має право проводити обов’язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, визначити балансову вартість цього активу. Якщо на звітну дату не здійснювався обов’язковий аудит фінансової звітності/огляд проміжної фінансової звітності суб’єктом аудиторської діяльності, який відповідно до законодавства України має право проводити обов’язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, значення не заповнюється.

8. У колонці 9 – код виду обтяжень, обмежень щодо володіння активами заповнюється відповідно до значень з довідника Н026, який розміщено на офіційному сайті Національного банку України за посиланням: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/nbureport/registers>.

9. У колонках 9–12 – значення колонок не заповнюються, якщо немає обтяження щодо відповідного активу.

10. У колонці 13 – заповнюється для значень колонки 2 “непрострочена дебіторська заборгованість за укладеними договорами вихідного перестраховування з відшкодування часток страхових виплат”, “дебіторська заборгованість за регресами та суброгаціями/зворотніми вимогами до боржника за договорами гарантії”. Зазначається одне з таких значень:

- 1) до одного року;
- 2) більше одного року.

Для інших значень колонки 2 колонка 13 не заповнюється.

Додаток 9
до Положення про ліцензування Експортно-кредитного агентства та умови провадження ним діяльності із страхування, перестраховування, надання гарантій (підпункт 3 пункту 133 розділу XIII)

Показники діяльності

Таблиця

коп.

№ з/п	Показники	Усього (кількість)	Усього (обсяг страхових сум/сум гарантій, резерв заявлених, але не виплачених збитків)	Продукт ЕКА	Код країни, де розміщений ризик	Строк дії договору
1	2	3	4	5	6	7

Пояснення щодо заповнення окремих показників таблиці додатка 9

1. У колонці 2 – заповнюється одне з таких значень:

1) договори страхування, вхідного перестраховання, виданих гарантій, діючі на кінець звітного періоду;

2) договори страхування, вхідного перестраховання, виданих гарантій, що набули чинності протягом звітного періоду;

3) договори страхування, вхідного перестраховання, виданих гарантій, достроково припинені/відкликані протягом звітного періоду;

4) договори страхування, вхідного перестраховання, виданих гарантій, що завершили дію протягом звітного періоду;

5) кількість договорів вихідного перестраховання, діючих на кінець звітного періоду;

6) кількість укладених договорів вихідного перестраховання, що набули чинності протягом звітного періоду;

7) кількість достроково припинених протягом звітного періоду договорів вихідного перестраховання;

8) кількість договорів страхування, вхідного перестраховання, виданих гарантій, за якими не виконано страхові зобов'язання у визначений договором страхування або законом термін на кінець звітного періоду;

9) кількість подій, які мають ознаки страхових випадків/гарантійних випадків та про які заявлено протягом звітного періоду;

10) кількість заявлених, але не врегульованих страхових випадків/гарантійних випадків станом на кінець звітного періоду;

11) події, які мають ознаки страхових випадків/гарантійних випадків та про які заявлено протягом минулих звітних періодів і що не врегульовані станом на кінець звітного періоду;

12) події, які мають ознаки страхових випадків/гарантійних випадків за договорами страхування, вхідного перестраховання, виданими гарантіями, що припинили дію, станом на кінець звітного періоду;

13) кількість повністю врегульованих випадків протягом звітного періоду;

14) кількість випадків, за якими були здійснені страхові виплати/гарантійні виплати протягом звітного періоду;

15) кількість випадків реалізації переданого права вимоги до особи, відповідальної за заподіяні збитки.

2. У колонці 3 – заповнюється кількісне значення показника станом на звітну дату.

3. У колонці 4 – заповнюється значення показника, виражене в копійках, станом на звітну дату, а саме:

1) для значень “договори страхування, вхідного перестраховання, виданих гарантій, діючі на кінець звітного періоду”, “договори страхування, вхідного перестраховання, виданих гарантій, що набули чинності протягом звітного періоду” колонки 2 заповнюється загальна сума страхових сум за договорами страхування, вхідного перестраховання, загальна сума зобов’язань (гарантій) за договорами наданих гарантій;

2) для значень “події, які мають ознаки страхових випадків/гарантійних випадків, та про які заявлено протягом минулих звітних періодів і що не врегульовані станом на кінець звітного періоду” та “події, які мають ознаки страхових випадків/гарантійних випадків за договорами страхування, вхідного перестраховання, виданими гарантіями, що припинили дію, станом на кінець звітного періоду” колонки 2 заповнюється сума резерву заявлених, але не виплачених випадків;

3) для інших значень колонки 2 колонка 4 не заповнюється.

4. У колонці 5 – заповнюється одне з таких значень:

1) страхування/перестраховання експортних кредитів на “індивідуальній основі”;

2) портфельне страхування/перестраховання експортних кредитів;

- 3) страхування/перестраховування банківських гарантій/контргарантій;
- 4) страхування/перестраховування дебіторської заборгованості за окремими поставками за зовнішньоекономічними договорами (контрактами);
- 5) страхування/перестраховування дебіторської заборгованості за товарообігом за зовнішньоекономічними договорами (контрактами);
- 6) страхування/перестраховування інше;
- 7) надання зустрічних гарантій банкам українських експортерів.

5. У колонці 6 – заповнюється перелік країн, на територію яких поширюється страхування, відповідно до значень з довідника К040, який розміщено на офіційному сайті Національного банку України за посиланням: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/nbureport/registers>. Якщо територією страхування є весь світ, набуває значення відсутності розрізу (= #). Якщо територією страхування визначено декілька країн, коди таких країн перераховуються через знак “;”. Не заповнюється для значень “кількість договорів вихідного перестраховування, діючих на кінець звітного періоду”, “кількість укладених договорів вихідного перестраховування, що набули чинності протягом звітного періоду”, “кількість достроково припинених протягом звітного періоду договорів вихідного перестраховування”, “кількість подій, які мають ознаки страхових випадків/гарантійних випадків, та про які заявлено протягом звітного періоду”, “кількість повністю врегульованих випадків протягом звітного періоду” колонки 2.

6. У колонці 7 – зазначається інформація про строк договорів страхування, перестраховування та виданих гарантій; заповнюється одне з таких значень:

- 1) до одного року включно;
- 2) від одного до трьох років включно;
- 3) більше трьох років.

Додаток 10
до Положення про ліцензування
Експортно-кредитного агентства
та умови провадження ним
діяльності із страхування,
перестрахування, надання
гарантій
(підпункт 3 пункту 133 розділу
XIII)

Інформація про працівників

Таблиця

№ з/п	Показники	Усього
1	2	3
1	Загальна кількість працівників станом на звітну дату	
2	Середньооблікова кількість штатних працівників (наростаючим підсумком з початку року)	

Додаток 11
до Положення про ліцензування
Експортно-кредитного агентства
та умови провадження ним
діяльності із страхування,
перестрахування, надання
гарантій
(підпункт 4 пункту 133 розділу
XIII)

Пояснювальна записка
до регуляторної звітності Експортно-кредитного агентства
за _____ року
(звітний період)

Пояснювальна записка до регуляторної звітності ЕКА містить такі обов'язкові складові:

1. Пояснення щодо конкретних принципів, основ, правил та практик, застосованих ЕКА під час складання даних звітності:

1) облікова політика в частині обліку страхових контрактів (договорів страхування), контрактів перестрахування (договорів вхідного перестрахування) та утримуваних контрактів перестрахування (договорів вихідного перестрахування) відповідно до міжнародного стандарту фінансової звітності, що регулює питання обліку страхових/перестрахових контрактів і прийнятий ЕКА за основу під час формування чинної на дату складання звітності облікової політики (класифікація та групування контрактів, принципи визнання та оцінки контрактів, зобов'язань за контрактами тощо), відображення страхових/перестрахових контрактів та договорів надання гарантій у звітах про балансові показники ЕКА, про доходи та витрати ЕКА, про рух грошових коштів ЕКА;

2) облікова політика в частині обраних моделей обліку фінансових інструментів [включаючи цінні папери, торговельну та іншу дебіторську заборгованість, банківські вклади (депозити), заборгованість перед кредитними установами, торговельну та іншу кредиторську заборгованість];

3) опис критеріїв суттєвості (кількісних та якісних) та їх граничні значення (пороги суттєвості), встановлені відповідно до вимог міжнародних стандартів фінансової звітності в обліковій політиці ЕКА;

4) інформація щодо внесення змін до облікової політики протягом звітного періоду. Якщо зміни відбулися, то зазначити підстави для внесення змін та розкрити такі зміни. Якщо змін не відбулося, зазначити про це;

5) пояснення щодо методів, що застосовуються ЕКА під час проведення перевірки адекватності страхових резервів, перевірки достатності резерву збитків, сформованого на попередні звітні дати; результати, заходи, що вчиняються для мінімізації майбутніх ризиків; обґрунтування, якщо перевірка достатності резерву збитків, сформованого на попередні звітні дати не проводилася;

б) інформація щодо особи, яка здійснює оцінку та розрахунок страхових резервів;

2. Інформація щодо діяльності ЕКА, що розкривається під час подання звітних даних щоквартально:

1) інформація про окремі показники даних звітності.

Розкривається інформація (короткий зміст та сума) про елементи, що входять до складу показників звітності ЕКА, за умови перевищення суми окремого елемента показника порогів суттєвості, визначених обліковою політикою ЕКА для статей/елементів фінансової звітності.

Перелік статей звіту про доходи та витрати ЕКА [додаток 4 до Положення про ліцензування Експортно-кредитного агентства та умови провадження ним діяльності із страхування, перестраховування, надання гарантій (далі – Положення)], що розкриваються:

“Інші аквізиційні витрати, крім комісійної винагороди страховим посередникам”;

“Доходи, отримані від іншої основної діяльності, крім страхування, перестраховування, надання гарантій”;

“Витрати, понесені на здійснення іншої основної діяльності, крім страхування, перестраховування, надання гарантій”;

“Інші доходи основної діяльності”;

“Інші витрати основної діяльності”;

“Інші фінансові доходи”;

“Інші фінансові витрати”;

“Інші доходи, крім зазначених вище”;

“Інші витрати, крім зазначених вище”.

Перелік статей звіту про балансові показники Експортно-кредитного агентства (додаток 5 до Положення), що розкриваються:

“Відстрочені податкові активи”;

“Відстрочені податкові зобов’язання”;

“Інші інвестиції (резиденти)”;
 “Інші інвестиції (нерезиденти)”;
 “Торговельна та інша дебіторська заборгованість”;
 “Інші активи, що не включені до попередніх статей активів звіту про балансові показники Експортно-кредитного агентства”;
 “Інші резерви”;
 “Торговельна та інша кредиторська заборгованість”;
 “Інші забезпечення та зобов’язання”.

Інформація щодо розкриття надається у формі таблиці 1 додатка 11 до Положення:

Таблиця 1

№ з/п	Стаття звітності		Елемент статті звітності, дані щодо якого розкриваються	
	найменування	загальна сума, коп.	короткий зміст (опис елемента, суть заборгованості, надходжень, видатків, доходів, витрат)	сума, коп.
1	2	3	4	5

2) інформація щодо банківських установ, з якими співпрацює ЕКА: перелік банківських установ, у яких ЕКА протягом звітного періоду були закриті банківські рахунки [назва банківської установи, код за Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України (далі – ЄДРПОУ), кількість закритих поточних та депозитних рахунків, їх номерів];

3) інша суттєва, на розсуд ЕКА, інформація щодо співпраці з банківськими установами, не зазначена в цій пояснювальній записці; пояснення щодо наявності обмежень стосовно володіння активами, зокрема інформація про активи, що перебувають під обтяженням, вид такого обтяження, строк обтяження, сума обтяження;

4) інформація щодо пов’язаних осіб (зв’язані сторони) ЕКА, крім держави. Інформація про пов’язаних з ЕКА осіб надається у форматі Excel за формою таблиці 2 додатка 11 до Положення:

Пояснення щодо заповнення таблиці 2 додатка 11 до Положення:

колонка 2 – заповнюється дата відповідно до звітнього періоду;

колонка 3 – заповнюється скорочене найменування пов’язаної з ЕКА особи;

колонка 4 – заповнюється код пов’язаної з ЕКА особи: для резидентів – відповідно до ЄДРПОУ (для юридичних осіб) або реєстраційний номер облікової картки платника податків (для фізичних осіб), для нерезидента – реєстраційний/ідентифікаційний код нерезидента в країні резиденції;

колонка 5 – вид пов’язаної з ЕКА особи (крім держави), заповнюється одне з таких значень:

- контролери ЕКА;
- особи, які мають істотну участь в ЕКА, та особи, через яких ці особи здійснюють опосередковане володіння істотною участю в ЕКА;
- керівники ЕКА, зокрема керівники та члени комітетів та правління ЕКА;
- споріднені та афілійовані особи ЕКА;
- власники істотної участі у споріднених та афілійованих особах ЕКА;
- асоційовані компанії ЕКА, власники істотної участі та керівники асоційованих компаній ЕКА;
- керівники юридичних осіб та керівники фінансових установ, які є спорідненими та афілійованими особами ЕКА, керівники та члени комітетів цих осіб;
- юридичні особи, в яких фізичні особи, які є пов’язаними особами, є керівниками або власниками істотної участі;
- будь-яка особа, через яку проводиться операція в інтересах осіб, які є пов’язаними особами;
- інші пов’язані з ЕКА особи;

колонка 6 – код КВЕД заповнюється тільки для юридичних осіб-резидентів відповідно до значень з довідника К110, який розміщено на офіційному Інтернет-представництві Національного банку України за посиланням: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/nbureport/registers>;

колонка 7 – код типу пов’язаної з ЕКА особи заповнюється відповідно до значень з довідника К014 (1–3), який розміщено на офіційному Інтернет-представництві Національного банку України за посиланням: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/nbureport/registers>;

колонка 8 – код резидентності пов’язаної з ЕКА особи заповнюється відповідно до значень з довідника К030 (1-2), який розміщено на офіційному Інтернет-представництві Національного банку України за посиланням: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/nbureport/registers>;

колонка 9 – код країни реєстрації пов’язаної з ЕКА особи заповнюється відповідно до значень з довідника К040, який розміщено на офіційному Інтернет-представництві Національного банку України за посиланням: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/nbureport/registers>;

колонка 10 – заповнюється “так” або “ні” залежно від того є чи немає в ЕКА операції/операцій з пов’язаною особою протягом звітного періоду;

5) інформація про потенційні зобов’язання ЕКА.

Розкривається інформація про події, що не відображені у звітності ЕКА за звітний період, але містять додаткову інформацію про фінансовий стан ЕКА, а саме:

виникнення зобов’язань, що пов’язані з розглядом судових справ, у яких учасником є ЕКА, та можуть вплинути на фінансовий стан ЕКА. Якщо немає таких судових справ на розгляді в суді, зазначається інформація про відсутність судових справ на розгляді в суді;

виникнення нових податкових зобов’язань (зміна податкових зобов’язань у зв’язку зі зміною законодавства України, зміна облікової політики тощо). Якщо немає потенційних податкових зобов’язань, зазначається інформація про те, що немає нових податкових зобов’язань;

виникнення зобов’язань із капітальних вкладень (придбання основних засобів, нематеріальних активів тощо). Якщо немає таких зобов’язань, зазначається інформація про відсутність зобов’язань із капітальних вкладень;

виникнення зобов’язань з оренди (договірні зобов’язання, пов’язані з орендою основних засобів та нематеріальних активів тощо). Якщо немає таких зобов’язань, зазначається інформація про відсутність зобов’язань з оренди;

б) інформація про придбання/реалізацію державних цінних паперів (далі – ДЦП), які відбулися у звітному періоді.

Інформація надається у формі таблиці 6 додатка 11 до Положення:

7) коригування звітності.

Розкривається інформація щодо проведених коригувань регуляторної та/або фінансової звітності у звітному періоді. Якщо у звітному періоді звітність не коригувалася, зазначається інформація про відсутність коригувань регуляторної та/або фінансової звітності у звітному періоді;

8) інформація про наявність судових позовів щодо виконання ЕКА зобов'язань за договорами страхування (перестраховування), договорами надання гарантій. Розкривається інформація про наявність у суді справ стосовно часткового виконання або невиконання ЕКА зобов'язань за договорами страхування (перестраховування), договорами надання гарантій із розкриттям сум претензій до ЕКА за такими судовими позовами, інформації щодо наявності сформованих страхових резервів за такими договорами, іншої інформації, яка може мати суттєвий вплив на фінансовий стан ЕКА. Якщо таких судових позовів немає, зазначається інформація про відсутність судових позовів щодо виконання ЕКА зобов'язань за договорами страхування (перестраховування), договорами надання гарантій;

9) інформація про події та фактори, що мали місце у звітному періоді та вплинули на здатність ЕКА забезпечувати безперервність діяльності стосовно напрямів, зазначених у підпункті 1 пункту 3 додатка 11 до Положення (розкриття інформації про безперервність діяльності на щорічній основі), та заходи, вжиті ЕКА з метою усунення негативного впливу на здійснення діяльності. Якщо такі події та фактори не мали місця протягом звітного періоду, зазначається інформація про відсутність подій та факторів, що мали місце у звітному періоді та вплинули на здатність ЕКА забезпечити здійснення безперервної діяльності.

3. Інформацію щодо діяльності ЕКА, яка розкривається під час подання звітних даних за звітний рік, а саме:

1) забезпечення безперервної діяльності.

Розкривається інформація щодо наявної в ЕКА матеріально-технічної бази та програмного забезпечення з наданням опису програмних комплексів/продуктів [назва, розробник, тип підтримки (шляхом залучення власних спеціалістів/шляхом залучення зовнішніх підрядників), характеристика (локальна/мережева)], у яких ЕКА здійснюється:

облік фінансово-господарських операцій (бухгалтерський, управлінський тощо);

облік договорів страхування та перестраховування;

облік договорів з надання гарантій;

облік врегулювання заявлених вимог;

розрахунок та облік страхових резервів;

складання та подання фінансової звітності та регуляторної звітності ЕКА.

Зазначається про забезпечення збереження ЕКА (в тому числі й у програмних комплексах/продуктах, що використовуються ЕКА) визначених законодавством України відомостей, необхідних для розрахунку страхових резервів.

Окремо зазначається спосіб і періодичність проведення резервного копіювання даних обліково-реєструючих систем ЕКА, спрямованого, зокрема, на захист та можливість відновлення інформації та документів, наявних у таких системах, у разі форс-мажорних обставин (кібератаки, втрати інформації та документів, збережених на електронних носіях, пожежі, обмеження доступу до приміщень, де зберігаються інформація та документи, тощо).

Якщо резервне копіювання не здійснюється, зазначити причини, а також строк, коли такий функціонал буде забезпечено.

Надається опис функцій діяльності ЕКА (актуарна, врегулювання збитків, асистанс, юридична), які здійснюються на умовах аутсорсингу (назва/ прізвище, ім'я, по батькові особи, що надає відповідні послуги, її реєстраційний код, виданий у країні реєстрації/реєстраційний номер облікової картки платника податків).

Розкривається інформація про здатність ЕКА забезпечити потребу в кадрах/персоналі для виконання основних управлінських функцій/розподілу обов'язків, а саме: наявність особи/осіб, яка/які має/мають право вчиняти правочини/уповноважена представляти інтереси ЕКА/має право підпису документів у разі відсутності голови правління/головного бухгалтера тощо, щодо:

ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової та регуляторної звітності ЕКА;

врегулювання заявлених вимог;

здійснення актуарних розрахунків;

здійснення внутрішнього контролю;

своєчасного виявлення та запобігання проявам ризиків у межах системи управління ризиками ЕКА.

Надається опис:

критеріїв, за якими формується інвестиційна політика ЕКА в частині забезпечення платоспроможності та фінансової стійкості, обґрунтування відповідності та прийнятності структури інвестицій потребам у своєчасному виконанні страхових зобов'язань;

політики перестраховування – обґрунтування критеріїв вибору перестраховиків-контрагентів, критерії ризиків, які передаватимуться в перестраховування, очікувана ефективність перестрахової діяльності як інструмента зменшення збитковості портфеля договорів та підвищення ефективності основної діяльності.

Надається інформація про фінансовий план ЕКА на наступний календарний рік з описом та обґрунтуванням:

основних та істотних припущень щодо реалістичності виконання такого плану;

факторів впливу на діяльність ЕКА за несприятливого сценарію та заходів, що можуть зменшити вплив таких факторів;

здатності ЕКА генерувати доходи в обсязі, достатньому для виконання вимог законодавства України, що регулює його діяльність.

Розкривається інша суттєва, на розсуд ЕКА, інформація про заходи із забезпечення безперервної діяльності ЕКА і дії на випадок кризових ситуацій із розкриттям зовнішніх та/або внутрішніх чинників, які можуть призвести до суттєвих фінансових втрат (за наявності);

2) корпоративне управління.

Розкривається інформація про відповідність системи корпоративного управління ЕКА вимогам Положення, зокрема щодо:

розроблення та затвердження політики щодо запобігання, виявлення та управління конфліктами інтересів;

відповідності вимогам до осіб, які мають істотну участь у ЕКА (крім держави), шляхом передання їм права голосу за акціями/частками в статутному (складеному) капіталі ЕКА за довіреністю/довіреностями від учасника/учасників ЕКА;

відповідності вимогам до осіб, які мають істотну участь у ЕКА (крім держави), набути шляхом передавання їм в управління акцій/часток у статутному (складеному) капіталі ЕКА та/або будь-якої юридичної особи в ланцюгу володіння корпоративними правами в ЕКА, укладення правочину про передавання акцій/часток у статутному (складеному) капіталі;

відповідності власників істотної участі в ЕКА, керівників, головного бухгалтера, ключових осіб ЕКА вимогам щодо ділової репутації, професійної придатності, суміщення посад у ЕКА.

Також розкривається інформація про наявність непогоджених Національним банком власників істотної участі (крім держави) в ЕКА та/або істотних змін організаційної структури ЕКА, які відбулися протягом звітного періоду;

3) система управління ризиками.

Розкривається інформація про загальну структуру та основні завдання, функції та підзвітність підрозділу ЕКА (або відповідального працівника), що виконує функцію управління ризиками.

Розкривається інформація про перелік ризиків (підгруп ризиків), які ідентифікує ЕКА у своїй діяльності, відповідно до вимог Положення.

Зазначається перелік ризиків, які потребують мінімізації, заходи пом'якшення наслідків прояву таких ризиків та стратегія ЕКА щодо зменшення вразливості до цих ризиків;

4) внутрішній аудит.

Розкривається інформація про підрозділ (фахівця) з внутрішнього аудиту, відповідність організації роботи такого підрозділу (фахівця) вимогам законодавства України.

Зазначається інформація про:

виконання затвердженого плану здійснених перевірок із зазначенням їх тематики;

виявлені під час перевірки внутрішнім аудитом недоліки в управлінні ЕКА, порушення законодавства України про фінансові послуги, встановленого порядку ведення обліку (включаючи бухгалтерський, операційний, управлінський) та підготовки фінансової та регуляторної звітності;

виявлені ризики та їх вплив на прийняття рішень керівниками ЕКА;

надані у звіті внутрішнього аудиту рекомендації з усунення та запобігання виникненню недоліків і порушень;

вжиті ЕКА необхідні заходи щодо виконання рекомендацій внутрішнього аудиту та статус їх виконання;

5) інформація щодо актуарія, який здійснював актуарні розрахунки;

б) проведення докапіталізації чи деномінації та/або викупу акцій.

Розкривається інформація:

щодо наявності плану фінансування/докапіталізації ЕКА: про потреби у фінансуванні, збільшенні статутного (складеного) капіталу, розміри фінансування, його строки та джерела походження коштів для його здійснення;

щодо прийнятих протягом звітного періоду рішень про проведення докапіталізації, деномінації та/або викупу акцій власної емісії.

У разі проведення протягом звітного періоду докапіталізації, деномінації та/або викупу акцій власної емісії зазначаються:

у разі проведення докапіталізації – дані додаткової емісії (особи, що здійснюватимуть внески до статутного капіталу, джерело фінансування для проведення докапіталізації, кількість додатково випущених акцій, розмір збільшення номінальної вартості статутного капіталу, дата реєстрації емісії, номінальна вартість додатково емітованих акцій, загальна вартість розміщення пакета додаткових акцій, дата державної реєстрації збільшеного розміру статутного капіталу), номінальна вартість акцій після проведення докапіталізації, загальна кількість акцій тощо;

у разі проведення деномінації (зміні номінальної вартості всіх розміщених ЕКА акцій шляхом їх консолідації або дроблення) – причини для проведення деномінації, номінальна вартість акцій після деномінації, їх кількість в обігу, кількість та вартість акцій, що підлягають викупу за результатами деномінації, дата державної реєстрації змін до статутного капіталу;

у разі викупу акцій – вартість та кількість викуплених акцій тощо.

Якщо немає рішень щодо проведення докапіталізації, деномінації та/або викупу акцій власної емісії, про це слід зазначити;

7) інформація щодо подій після дати закінчення звітного періоду.

Розкривається інформація про події (сприятливі і несприятливі), які відбулися в період між закінченням звітного періоду і датою подання даних звітності та можуть мати суттєвий вплив на фінансовий стан ЕКА, дотримання ним нормативу достатності капіталу та платоспроможності.

4. Інформацію щодо дотримання ЕКА установлених нормативу достатності капіталу та платоспроможності, а також інформацію щодо інших показників і вимог, установлених законодавством України, що обмежують ризики за операціями з фінансовими активами. Така інформація розкривається за потреби.

5. Інформацію про надані ЕКА державою, іншими особами гарантій для забезпечення виконання зобов'язань ЕКА за договорами страхування, вхідного перестрахування, наданих гарантій [включаючи види, строки, обсяги гарантій, найменування особи (осіб), що надала (надали) гарантію (за наявності)] станом на звітну дату та протягом звітного періоду.

6. Іншу інформацію щодо показників/операцій, відображених у поданій звітності та/або які мали місце у звітному періоді, що потребує уточнення, деталізації та додаткових пояснень (за потреби).

Додаток 12
до Положення про ліцензування
Експортно-кредитного
агентства та умови
провадження ним діяльності із
страхування, перестраховання,
надання гарантій
(пункт 136 розділу XIII)

Таблиця

Інформація
про регуляторну звітність, що подається до Національного банку України

№ з/п	Назва звіту	Періодичність подання/звітний період	Строк подання
1	2	3	4
1	Звіт про доходи та витрати ЕКА	Квартальна	За I, II, III квартали – не пізніше 25 числа місяця, наступного за звітним кварталом, за IV квартал – не пізніше 28 лютого, наступного за звітним кварталом
2	Звіт про балансові показники ЕКА	Квартальна (наростаючим підсумком з початку року)	За I квартал, перше півріччя, дев'ять місяців – не пізніше 25 числа місяця, наступного за звітним періодом, за рік – не пізніше 28 лютого року, наступного за звітним
3	Звіт про рух грошових коштів ЕКА	Квартальна	За I, II, III квартали – не пізніше 25 числа місяця, наступного за звітним кварталом, за IV квартал – не пізніше 28 лютого, наступного за звітним кварталом
4	Звіт про операції з перестраховання	Квартальна	За I, II, III квартали – не пізніше 25 числа місяця, наступного за звітним кварталом, за IV квартал – не пізніше 28 лютого, наступного за звітним кварталом

1	2	3	4
5	Інформація про активи з метою визначення дотримання нормативу достатності капіталу та платоспроможності	Квартальна (на останній день звітного періоду)	За I, II, III квартали – не пізніше 25 числа місяця, наступного за звітним кварталом, за IV квартал – не пізніше 28 лютого, наступного за звітним кварталом
6	Показники діяльності	Квартальна	За I, II, III квартали – не пізніше 25 числа місяця, наступного за звітним кварталом, за IV квартал – не пізніше 28 лютого, наступного за звітним кварталом
7	Інформація про працівників	Квартальна (наростаючим підсумком з початку року)	За I квартал, перше півріччя, дев'ять місяців – не пізніше 25 числа місяця, наступного за звітним періодом, за рік – не пізніше 28 лютого року, наступного за звітним
8	Пояснювальна записка до звітності ЕКА	Проміжний період, рік (наростаючим підсумком з початку року)	За I квартал, перше півріччя, дев'ять місяців – не пізніше 25 числа місяця, наступного за звітним періодом, за рік – не пізніше 28 лютого року, наступного за звітним

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
06 січня 2023 року № 1

Зміни до Положення про організацію, проведення та оформлення
результатів інспекційних перевірок учасників ринків небанківських
фінансових послуг

1. У розділі I:

1) пункт 1 викласти в такій редакції:

“1. Це Положення розроблено відповідно до Законів України "Про Національний банк України", "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" (далі - Закон про фінансові послуги), "Про страхування", "Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності", з метою врегулювання процесу організації, проведення та оформлення результатів Національним банком України (далі - Національний банк) інспекційних перевірок діяльності учасників ринків небанківських фінансових послуг (крім споживачів фінансових послуг), за якими здійснює нагляд Національний банк, їх афілійованих та споріднених осіб [для афілійованих осіб Експортно-кредитного агентства (далі - ЕКА), крім Кабінету Міністрів України, та для споріднених осіб ЕКА, крім юридичних осіб, власником істотної участі у яких є держава].”;

2) у пункті 2:

підпункт 12 після слова “ломбард” доповнити літерами “, ЕКА”;

абзац двадцятий після слова “послуги,” доповнити словами “Законом України “Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності”, ”;

3) підпункт 8 пункту 3 викласти в такій редакції:

“8) контролю за дотриманням об’єктом перевірки вимог Закону про фінансові послуги, Законів України “Про страхування”, “Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності”, інших вимог законодавства України, що регулює діяльність із надання небанківських фінансових послуг, включаючи нормативно-правові акти Національного банку (далі – законодавство про регулювання діяльності з надання фінансових послуг);”;

4) у пункті 6:

абзац перший після слова “перевірки” доповнити словом та літерами “(крім ЕКА)”;

пункт після абзацу першого доповнити новим абзацом другим такого змісту:

“Планові інспекційні перевірки діяльності ЕКА здійснюються не частіше ніж раз на два роки відповідно до затвердженого рішенням Правління Національного банку річного плану проведення інспекційних перевірок.”.

У зв'язку з цим абзац другий уважати абзацом третім.

2. У пункті 49 розділу VII:

1) в абзаці другому слово “ впливу]” замінити словами та цифрами «впливу, та заходів передбачених пунктами 1–7 частини восьмої статті 9 Закону України “Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності”(далі – заходи впливу)»;

2) пункт після абзацу третього доповнити новим абзацом четвертим такого змісту:

“На засідання Комітету з питань нагляду та регулювання діяльності небанківських фінансових установ у разі розгляду результатів перевірки ЕКА запрошується уповноважена особа (уповноважені особи) ЕКА або інша особа, яка стала об'єктом перевірки Національного банку України та щодо якої має бути прийнято таке рішення, а також представник (представники) уповноваженого органу управління.”.

У зв'язку з цим абзац четвертий уважати абзацом п'ятим;

3) пункт доповнити новим абзацом такого змісту:

“Національний банк невідкладно, але не пізніше 10 робочих днів після закінчення інспекційної перевірки, повідомляє уповноважений орган управління ЕКА про наявність підстав для застосування до ЕКА заходів впливу.”.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
06 січня 2023 року № 1

Зміни до Положення про здійснення Національним банком України безвизного нагляду на ринках небанківських фінансових послуг

1. У розділі I:

1) абзац перший пункту 1 після слів «“Про споживче кредитування”»,» доповнити словами та літерами «“Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності” (далі – Закон про ЕКА),»;

2) підпункт 3 пункту 2 після слів “фінансові установи,” доповнити словами та літерами “уключаючи Експортно-кредитне агентство (далі – ЕКА),”;

3) у пункті 3:

абзац перший викласти в такій редакції:

“3. Національний банк здійснює безвизний нагляд відповідно до вимог Закону України “Про Національний банк України”, Закону про ЕКА, Закону про фінансові послуги, цього Положення, інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність із надання небанківських фінансових послуг (далі – нормативно-правові акти, що регулюють діяльність щодо надання небанківських фінансових послуг), з метою:”;

підпункт 4 після слів “страховика” доповнити літерами “/ЕКА”;

підпункт 7 доповнити словами та цифрами “, та заходів, передбачених пунктами 1–7 частини восьмої статті 9 до Закону України “Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності” (далі – заходи впливу)”.

2. У розділі III:

1) абзац перший пункту 8 після слів “фінансові послуги” доповнити словами, цифрами та літерами “, пункту 4 частини шостої статті 9 Закону про ЕКА”;

2) абзац перший пункту 16 після слів “фінансової групи,” доповнити словами та літерами “представником уповноваженого органу управління ЕКА”;

3) у пункті 17:

підпункт 1 після слів “страховика” доповнити літерами “/ЕКА”;

підпункт 2 після слів “об’єктом безвиїзного нагляду” доповнити словом та літерами “(крім ЕКА)”;

у підпункті 3 слово “із” замінити словом “щодо”;

пункт доповнити новим підпунктом такого змісту:

“7) невідкладно, але не пізніше 10 робочих днів, повідомляє уповноважений орган управління ЕКА в разі виявлення підстав для застосування до ЕКА заходів впливу.”.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
06 січня 2023 року № 1

Зміни до Положення про застосування Національним банком України
заходів впливу у сфері державного регулювання діяльності
на ринках небанківських фінансових послуг

1. У розділі I:

1) пункт 1 після слів “споживче кредитування),” доповнити словами та літерами «“Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності” (далі – Закон про ЕКА),»;

2) у пункті 2:

в абзаці першому:

абзац після слів “ринках небанківських фінансових послуг” доповнити словами, цифрами та літерами “та заходів, передбачених пунктами 1–7 частини восьмої статті 9 Закону про ЕКА”;

абзац після слова “рекламою)” доповнити словами та літерами “та вимоги Закону про ЕКА”;

абзац другий підпункту 1 доповнити словами та літерами “, включаючи Експортно-кредитне агентство (далі – ЕКА)”;

3) абзац одинадцятий пункту 5 після слів “кредитні спілки),” доповнити словами та літерами “Законі про ЕКА,”.

2. У пункті 6 розділу II:

1) підпункт 1 після слова “страховиків” доповнити словом та літерами “(крім ЕКА)”;

2) підпункт 2 після слів “ніж страховики,” доповнити літерами “ЕКА,”;

3) пункт після підпункту 5² доповнити новим підпунктом 5³ такого змісту:
“5³) ЕКА – заходи впливу, передбачені пунктами 1, 4 частини першої статті 40 Закону про фінансові послуги, а також заходи, передбачені пунктами 1–7 частини восьмої статті 9 Закону про ЕКА.”.

3. У розділі III:

1) підпункт 1 пункту 8 доповнити словами та літерами “(для афілійованих осіб ЕКА, крім Кабінету Міністрів України, та для споріднених осіб ЕКА, крім юридичних осіб, власником істотної участі в яких є держава)”;

2) у пункті 9:

підпункт 1 після слів “фінансових установ” доповнити словом та літерами “(крім ЕКА)”;

абзац перший підпункту 3 після слова “страховиків (” доповнити словами та літерами “крім ЕКА та”;

підпункт 4 після слова “установ” доповнити словом та літерами “(крім ЕКА)”;

пункт доповнити новим підпунктом такого змісту:

“5) щодо ЕКА:

систематичне формування страхових резервів у недостатньому розмірі. Систематичним формуванням страхових резервів за видами діяльності ЕКА та видами резервів у недостатньому розмірі є формування страхових резервів два чи більше разів протягом календарного року в розмірі менше ніж 90 відсотків від їх достатнього розміру, визначеного відповідно до вимог нормативно-правового акта Національного банку, що регулює діяльність ЕКА;

учинення одного або декількох правочинів та/або здійснення однієї або декількох операцій, та/або прийняття одного управлінського рішення чи декількох управлінських рішень із відображенням/невідображенням в обліку, які окремо або спільно призвели до двох або більше порушень нормативу достатності капіталу та платоспроможності ЕКА, у межах одного звітного періоду, якщо на початок і кінець звітного періоду такий норматив виконується (звітним періодом є період, визначений нормативно-правовим актом Національного банку, що регулює діяльність ЕКА).”;

3) підпункт 1 пункту 11 після слів “колекторських компаній),” доповнити словами, цифрами та літерами “заходів, визначених пунктами 1–7 частини восьмої статті 9 Закону про ЕКА,”;

4) у пункті 14 слова та цифри “та пунктом 127 розділу XIV” замінити словами та цифрами “, пунктом 127 розділу XIV, пунктом 141 розділу XVI, пунктом 157 розділу XVII, пунктом 164 розділу XVIII, пунктом 170 розділу XIX, пунктом 181 розділу XX, пунктом 186 розділу XXI, пунктом 198 розділу XXII”;

5) підпункт 1 пункту 16 доповнити словами, цифрами та літерами “, заходів, визначених пунктами 1–7 частини восьмої статті 9 Закону про ЕКА”;

б) абзац перший пункту 18 після слова “групи” доповнити словами та літерами “/ уповноважену особу (уповноважених осіб) ЕКА або іншу особу, яка

стала об'єктом перевірки Національного банку та щодо якої повинно бути прийнято таке рішення, а також представника (представників) уповноваженого органу управління”;

7) у першому реченні пункту 19 слова та цифри “ та пункті 102 розділу XI” замінити словами та цифрами “, пункті 102 розділу XI, пункті 145 розділу XVI, пункті 176 розділу XIX, пункті 183 розділу XX”;

8) абзац перший пункту 25 після слів та цифр “пункті 130 розділу XIV” доповнити словами та цифрами “, пунктах 142, 144 розділу XVI, абзаці третьому пункту 149, пунктах 151, 153, 160 розділу XVII, пункті 166 розділу XVIII, пункті 172, абзаці першому пункту 174, пункті 175 розділу XIX, пункті 182 розділу XX, пунктах 187, 188, 191, 192 розділу XXI, пунктах 200, 202, 203 розділу XXII”.

4. Пункт 27 розділу IV після слова “послуг” доповнити словом та літерами “, включаючи ЕКА,”.

5. У розділі VII:

1) пункт 55 після слів “(анулювання) ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг” доповнити словами та літерами “, включаючи анулювання ліцензії на здійснення діяльності ЕКА”;

2) пункт 58 доповнити новим абзацом такого змісту:

“ЕКА з дня набрання чинності рішенням про відкликання ліцензії втрачає право здійснювати усі види діяльності ЕКА, передбачені ліцензією ЕКА на здійснення страхування, перестрахування, надання гарантій, крім виконання ЕКА зобов'язань відповідно до пункту 60 розділу VII цього Положення.”;

3) пункт 59 викласти в такій редакції:

“59. Національний банк має право застосувати захід впливу у вигляді відкликання ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг, крім ліцензії на здійснення діяльності ЕКА, за наявності підстав, передбачених пунктами 5, 6, 8, 10–17 частини першої статті 38¹ Закону про фінансові послуги.

Національний банк має право застосувати захід впливу у вигляді відкликання ліцензії на здійснення діяльності ЕКА за наявності підстав, передбачених пунктами 5, 6, 8, 10–13, 15, 16 частини першої статті 38¹ Закону про фінансові послуги.”;

4) у пункті 60:

пункт після слів “небанківських фінансових послуг” доповнити словом та літерами “, включаючи ЕКА,”;

слово “(анулювання)” виключити;

5) пункт 61 викласти в такій редакції:

“61. Учасник ринку небанківських фінансових послуг, крім ЕКА, не пізніше трьох робочих днів із дня набрання чинності рішенням про тимчасове зупинення або відкликання ліцензії зобов’язаний оприлюднити на власному вебсайті (вебсторінці) інформацію про:

1) дату набрання чинності таким рішенням;

2) втрату учасником ринку небанківських фінансових послуг права:

укладати договори (продовжувати строк діючих договорів) про надання фінансових послуг із клієнтами щодо виду фінансових послуг, на здійснення яких видана ліцензія;

укладати договори (уносити зміни до діючих договорів), які мають як наслідок збільшення зобов’язань учасника ринку небанківських фінансових послуг перед клієнтами щодо виду фінансових послуг, на здійснення яких видана ліцензія, уключаючи договори перестраховування.

ЕКА не пізніше трьох робочих днів із дня набрання чинності рішенням про відкликання ліцензії на здійснення діяльності ЕКА зобов’язане оприлюднити на офіційному вебсайті інформацію про дату набрання чинності таким рішенням та втрату права ЕКА здійснювати діяльність, передбачену частиною першою статті 6 Закону про ЕКА.”.

6. Положення доповнити сімома новими розділами такого змісту:

“XVI. Тимчасове збільшення частоти подання фінансової та інших видів звітності ЕКА або вимога надання додаткової інформації

138. Рішення про тимчасове збільшення частоти подання фінансової та інших видів звітності ЕКА або вимогу надання додаткової інформації (далі – рішення про збільшення частоти подання звітності), зміни до такого рішення, рішення про дострокову відміну приймає Правління/Комітет з питань нагляду.

139. Національний банк має право прийняти рішення про збільшення частоти подання звітності в разі невиконання або неналежного виконання ЕКА вимог законодавства про фінансові послуги, що призвело до погіршення фінансового стану ЕКА (збитки ЕКА за результатами фінансового року та/або потреба в залученні додаткових активів від акціонерів) (далі – погіршення фінансового стану ЕКА) та/або порушень нормативу достатності капіталу та платоспроможності ЕКА.

140. Метою застосування цього заходу впливу є тимчасове, на визначений строк, збільшення частоти подання звітності до Національного банку, подання якої передбачено нормативно-правовими актами Національного банку, або надання додаткової інформації, що розкриває показники діяльності ЕКА, та подання якої не вимагається нормативно-правовими актами Національного банку.

141. Рішення про збільшення частоти подання звітності, додатково до інформації, зазначеної в пункті 13 розділу III цього Положення, повинно містити:

1) обсяг, перелік видів (форм) звітності та/або показників звітності ЕКА, додаткової інформації, подання яких вимагається в рішенні про збільшення частоти подання звітності, та частоту подання такої звітності;

2) строк або період, протягом якого ЕКА зобов'язане подавати перелік видів (форм) звітності та/або показників звітності ЕКА, додаткової інформації, зазначених у рішенні про подання звітності;

3) строк, протягом якого ЕКА потрібно усунути порушення та подати Національному банку звіт про усунення порушення, і засвідчені ЕКА в порядку, установленому в абзаці десятому пункту 25 розділу III цього Положення, копії документів, що підтверджують усунення порушення.

142. ЕКА має право подати обґрунтоване клопотання щодо внесення змін до раніше прийнятого рішення про збільшення частоти подання звітності до закінчення строку, зазначеного в підпункті 2 пункту 141 розділу XVI цього Положення, стосовно перегляду обсягу, переліку видів (форм) звітності та/або показників звітності ЕКА, додаткової інформації, які подаються до Національного банку, або зменшення частоти подання такої звітності та/або інформації в разі часткового усунення ЕКА порушень, що стали підставою для застосування такого заходу впливу.

143. Національний банк за результатами розгляду клопотання ЕКА має право прийняти рішення про внесення змін до рішення Національного банку про збільшення частоти подання звітності або відмовити в задоволенні клопотання ЕКА в разі подання ЕКА клопотання пізніше строку, зазначеного в підпункті 2 пункту 141 розділу XVI цього Положення, або в разі недоведення ЕКА факту часткового усунення ЕКА порушень, що стали підставою для застосування такого заходу впливу.

Національний банк приймає рішення, зазначені в абзаці першому пункту 143 розділу XVI цього Положення, не пізніше 30 робочих днів від дати надходження до Національного банку клопотання ЕКА.

Національний банк надсилає повідомлення ЕКА про прийняте рішення протягом трьох робочих днів із дня прийняття відповідного рішення.

144. ЕКА має право подати обґрунтоване клопотання про дострокову відміну рішення про збільшення частоти подання звітності, та подати документи, що підтверджують дотримання ЕКА умов здійснення видів діяльності ЕКА та усунення порушень, що стали підставою для прийняття такого рішення.

145. Національний банк за результатами розгляду клопотання ЕКА має право прийняти рішення про дострокову відміну рішення Національного банку про збільшення частоти подання звітності або відмовити в задоволенні клопотання про дострокову відміну рішення в разі подання ЕКА клопотання пізніше строку, зазначеного в підпункті 2 пункту 141 розділу XVI цього Положення, або в разі недоведення ЕКА факту усунення ЕКА порушень, що стали підставою для застосування такого заходу впливу.

146. Національний банк приймає рішення, зазначені в пункті 145 розділу XVI цього Положення, не пізніше 30 робочих днів від дати надходження до Національного банку клопотання ЕКА.

Національний банк надсилає повідомлення ЕКА про прийняте рішення протягом трьох робочих днів із дня прийняття відповідного рішення.

XVII. Складення або оновлення плану відновлення діяльності ЕКА

147. Рішення про висунення вимоги про складення або оновлення плану відновлення діяльності ЕКА, зміни до такого рішення, рішення про погодження плану відновлення діяльності ЕКА приймає Правління/Комітет з питань нагляду.

148. Національний банк має право прийняти рішення про висунення вимоги про складення або оновлення плану відновлення діяльності ЕКА в разі порушення ЕКА вимог щодо формування та використання страхових резервів, інших фондів та резервів ЕКА.

149. ЕКА протягом п'яти робочих днів із дня отримання від Національного банку документа, у якому зафіксовані порушення, визначені в пункті 148 розділу XVII цього Положення:

1) розробляє та складає план відновлення діяльності ЕКА з урахуванням допущених порушень у діяльності ЕКА;

2) протягом 20 робочих днів із дня отримання від Національного банку документа, у якому зафіксовані порушення, визначені в пункті 148 розділу XVII

цього Положення, направляє до Національного банку затверджений уповноваженим органом ЕКА або органом управління ЕКА план відновлення діяльності ЕКА.

150. План відновлення діяльності, розроблений ЕКА на вимогу Національного банку, повинен містити заходи, спрямовані на поліпшення фінансового стану ЕКА, усунення виявлених порушень вимог, установлених законами та/або нормативно-правовими актами Національного банку, а саме:

1) аналіз причин, які призвели до порушення та/або погіршення фінансового стану ЕКА, включаючи розширення видів діяльності ЕКА зі страхування та перестраховування;

2) графік відновлення показників, щодо яких зафіксовано порушення порядку формування та використання страхових резервів, інших показників фінансового стану ЕКА до повного усунення порушення в межах строку виконання плану відновлення діяльності ЕКА та/або його окремих заходів;

3) детальний опис заходів щодо виконання плану відновлення діяльності ЕКА;

4) строки виконання плану відновлення діяльності ЕКА та/або його окремих заходів;

5) порядок і форму звітування про виконання плану відновлення діяльності ЕКА;

6) ключові показники (кількісні та якісні), яких планується досягти під час виконання плану відновлення діяльності ЕКА, їх прогностичні значення та строки досягнення.

Ключові кількісні показники можуть відображати: показники, досягнення яких буде підтверджувати дотримання порядку формування та використання страхових резервів, інших фондів та резервів ЕКА, поліпшення якості активів ЕКА, забезпечення прибуткової діяльності ЕКА, включаючи випадки розширення видів діяльності ЕКА зі страхування та перестраховування.

Ключові якісні показники можуть відображати: поліпшення ефективності роботи менеджменту ЕКА, системи внутрішнього контролю, зменшення адміністративно-господарських витрат ЕКА;

7) ризики, що впливають на виконання плану відновлення діяльності ЕКА, та заходи, яких уживатиме ЕКА для запобігання та мінімізації таких ризиків.

План відновлення діяльності ЕКА засвідчується підписами керівника та головного бухгалтера ЕКА.

151. До плану відновлення діяльності ЕКА додаються:

1) прогнозна звітність ЕКА, складена станом на кінець кожного місяця в межах строків виконання плану відновлення діяльності ЕКА;

2) засвідчена ЕКА копія документа, що підтверджує затвердження плану відновлення діяльності ЕКА уповноваженим органом ЕКА або органом управління ЕКА.

152. Національний банк має право протягом 15 робочих днів із дня отримання плану відновлення діяльності ЕКА надати пропозиції та зауваження до плану відновлення діяльності ЕКА, що є обов'язковими для врахування ЕКА, або вимагати надання пояснень, додаткової інформації (документів). За наявності в Національного банку пропозицій або зауважень до наданого ЕКА плану відновлення діяльності ЕКА надсилається лист за підписом уповноваженої посадової особи Національного банку з обґрунтованими пропозиціями або зауваженнями.

153. ЕКА зобов'язане протягом 15 робочих днів із дня отримання листа Національного банку подати доопрацьований план відновлення діяльності ЕКА з урахуванням наданих Національним банком пропозицій та зауважень та/або надати пояснення, додаткову інформацію (документи).

154. Національний банк протягом 15 робочих днів із дня отримання доопрацьованого плану відновлення діяльності ЕКА розглядає його щодо відповідності вимогам Національного банку та приймає рішення про погодження плану відновлення діяльності ЕКА.

155. Рішення про погодження плану відновлення діяльності ЕКА приймає Правління Національного банку або Комітет з питань нагляду.

156. Національний банк надсилає повідомлення ЕКА про прийняте рішення протягом трьох робочих днів із дня прийняття відповідного рішення.

157. Рішення про погодження плану відновлення діяльності ЕКА додатково до інформації, зазначеної в пункті 13 розділу III цього Положення, повинно містити порядок і строки звітування за планом відновлення діяльності ЕКА та/або його окремих заходів.

158. Погоджений план відновлення діяльності ЕКА є невід'ємною частиною рішення Національного банку.

159. Строк виконання плану відновлення діяльності ЕКА не може перевищувати 180 днів.

160. ЕКА за відсутності порушень показників і строків, установлених планом відновлення діяльності ЕКА та/або його окремими заходами, та до закінчення таких строків, має право не більше одного разу звернутися до Національного банку з обґрунтованим клопотанням про внесення змін до плану відновлення діяльності ЕКА, включаючи клопотання щодо продовження строків виконання такого плану на строк до 90 днів.

161. Національний банк розглядає клопотання протягом 10 робочих днів із дня надходження та в разі обґрунтованості поданого ЕКА клопотання щодо внесення змін до погодженого плану відновлення діяльності ЕКА погоджує такі зміни, що оформляються окремим рішенням Національного банку.

Національний банк надсилає повідомлення ЕКА про прийняте рішення протягом трьох робочих днів із дня прийняття відповідного рішення.

XVIII. Реалізація заходів плану відновлення діяльності ЕКА

162. Рішення про висунення вимоги реалізації заходів плану відновлення діяльності ЕКА приймає Правління/Комітет з питань нагляду.

163. Рішення про висунення вимоги реалізації заходів плану відновлення діяльності ЕКА приймається Національним банком у разі порушення ЕКА вимог щодо нормативів достатності капіталу та платоспроможності, інших показників і вимог, установлених законами та/або нормативно-правовими актами Національного банку, та за наявності в ЕКА складеного плану відновлення діяльності ЕКА.

164. Рішення про висунення вимоги реалізації заходів плану відновлення діяльності ЕКА додатково до інформації, зазначеної в пункті 13 розділу III цього Положення, повинно містити:

1) порядок і строки звітування щодо реалізації заходів та/або окремих заходів плану відновлення діяльності ЕКА;

2) строк, протягом якого ЕКА потрібно усунути порушення та подати Національному банку звіт про усунення порушення, і засвідчені ЕКА в порядку,

установленому в абзаці десятому пункту 25 розділу III цього Положення, копії документів, що підтверджують усунення порушення.

165. Національний банк надсилає повідомлення ЕКА про прийняте рішення протягом трьох робочих днів із дня прийняття відповідного рішення.

166. ЕКА звітує Національному банку про виконання рішення про висування вимоги реалізації заходів плану відновлення діяльності ЕКА в порядку та строки, визначені таким рішенням.

XIX. Тимчасове, у тому числі до усунення виявлених порушень, установлення для ЕКА обмеження щодо здійснення окремих видів діяльності

167. Рішення про тимчасове, у тому числі до усунення виявлених порушень, установлення для ЕКА обмеження щодо здійснення окремих видів діяльності (далі – рішення про встановлення обмежень), зміни до такого рішення, рішення про його дострокову відміну приймає Правління/Комітет з питань нагляду.

168. Національний банк має право прийняти рішення про встановлення обмежень щодо здійснення ЕКА окремих видів діяльності в разі:

- 1) погіршення фінансового стану ЕКА;
- 2) порушення вимог нормативно-правових актів, що регулюють діяльність ЕКА, вимог, рішень та/або розпоряджень Національного банку;
- 3) вчинення повторного порушення законодавства про фінансові послуги або неусунення порушення законодавства про фінансові послуги.

169. Метою застосування заходу впливу про тимчасове, у тому числі до усунення виявлених порушень, установлення для ЕКА обмеження щодо здійснення окремих видів діяльності є тимчасове, на визначений строк, обмеження (заборона) ЕКА здійснювати окремі види діяльності ЕКА.

170. Рішення про встановлення обмежень додатково до інформації, зазначеної в пункті 13 розділу III цього Положення, повинно містити:

- 1) перелік видів діяльності яких стосуються встановлені обмеження;
- 2) строк, протягом якого ЕКА потрібно усунути порушення та подати Національному банку звіт про усунення порушення, і засвідчені ЕКА в порядку,

установленому в абзаці десятому пункту 25 розділу III цього Положення, копії документів, що підтверджують усунення порушення;

3) строк, на який запроваджуються обмеження щодо здійснення окремих видів діяльності ЕКА.

Обмеження щодо здійснення окремих видів діяльності встановлюються Національним банком з урахуванням характеру проблем і порушень, допущених ЕКА, а також оцінок і висновків Національного банку.

171. ЕКА з наступного робочого дня після дня отримання рішення Національного банку про встановлення обмежень здійснює діяльність виключно з урахуванням установлених обмежень до таких видів діяльності ЕКА, а саме:

1) обмеження укладати договори (продовжувати строк діючих договорів та/або вносити зміни до таких договорів, що укладені ЕКА з клієнтами до дня отримання рішення Національного банку про встановлення обмежень) зі страхування, перестрахування та надання гарантій із клієнтами щодо виду (видів) діяльності ЕКА, щодо якого (яких) прийнято рішення про встановлення обмежень;

2) обмеження укладати договори (уносити зміни до діючих договорів, що укладені ЕКА з клієнтами до дня отримання рішення Національного банку про встановлення обмежень) зі страхування, перестрахування та надання гарантій, що мають як наслідок збільшення зобов'язань ЕКА перед клієнтами щодо виду (видів) діяльності ЕКА, щодо якого (яких) прийнято рішення про встановлення обмежень, включаючи договори перестрахування.

За договорами, що укладені ЕКА з клієнтами до дня отримання рішення Національного банку про встановлення обмежень, ЕКА виконує зобов'язання з урахуванням установлених обмежень до таких видів діяльності.

172. ЕКА в порядку, строки та в обсягах, установлених Національним банком у рішенні про встановлення обмежень, надає Національному банку інформацію щодо стану виконання цього рішення, а саме:

1) звіт, що містить перелік ужитих заходів щодо усунення порушень, припинення/недопущення в подальшому в діяльності ЕКА таких порушень та інформацію про стан виконання рішення;

2) засвідчені копії належним чином у порядку, установленому в абзаці десятому пункту 25 розділу III цього Положення, копії документів, що підтверджують усунення порушення та/або ужиття ЕКА заходів щодо недопущення порушень (за потреби).

173. ЕКА не пізніше трьох робочих днів із дня набрання чинності рішенням про встановлення обмежень зобов'язане оприлюднити на власному вебсайті інформацію про:

- 1) установлені обмеження щодо здійснення окремих видів діяльності ЕКА;
- 2) дату набрання чинності таким рішенням.

174. ЕКА має право подати обґрунтоване клопотання щодо внесення змін до раніше прийнятого рішення про встановлення обмежень стосовно зменшення обсягу (переліку) установлених обмежень чи переліку видів діяльності ЕКА, яких стосуються встановлені обмеження, до закінчення строку, зазначеного в підпункті 3 пункту 170 розділу XIX цього Положення, у разі часткового усунення ЕКА порушень, що стали підставою для застосування такого заходу впливу.

Національний банк за результатами розгляду клопотання ЕКА має право прийняти рішення про внесення змін до рішення Національного банку про встановлення обмежень або відмовити в задоволенні клопотання ЕКА в разі подання ЕКА клопотання пізніше строку, зазначеного в підпункті 3 пункту 170 розділу XIX цього Положення, або в разі недоведення ЕКА факту усунення ЕКА порушень, що стали підставою для застосування такого заходу впливу.

Національний банк приймає рішення, зазначені в абзаці другому пункту 174 розділу XIX цього Положення, не пізніше 30 робочих днів від дати надходження до Національного банку клопотання ЕКА.

Національний банк надсилає повідомлення про прийняте рішення протягом трьох робочих днів із дня прийняття відповідного рішення.

175. ЕКА має право подати обґрунтоване клопотання про дострокову відміну встановлених обмежень та подати документи, що підтверджують дотримання ЕКА умов здійснення видів діяльності ЕКА та усунення порушень, що стали підставою для прийняття рішення про встановлення обмежень до закінчення строку, зазначеного в підпункті 3 пункту 170 розділу XIX цього Положення.

176. Національний банк за результатами розгляду клопотання ЕКА має право прийняти рішення про дострокову відміну рішення Національного банку про встановлення обмежень або відмовити в задоволенні клопотання ЕКА в разі подання ЕКА клопотання пізніше строку, зазначеного в підпункті 3 пункту 170 розділу XIX цього Положення, або в разі недоведення ЕКА факту усунення ЕКА порушень, що стали підставою для застосування такого заходу впливу.

Національний банк приймає рішення, зазначені в абзаці першому пункту 170 розділу XIX цього Положення, не пізніше 30 робочих днів від дати надходження до Національного банку клопотання ЕКА.

Національний банк надсилає повідомлення про прийняте рішення протягом трьох робочих днів із дня прийняття відповідного рішення.

177. ЕКА має право з наступного робочого дня після отримання повідомлення Національного банку про прийняте рішення про дострокову відміну тимчасових обмежень розпочати здійснення діяльності, що була обмежена, у повному обсязі та оприлюднює на офіційному вебсайті таку інформацію про відновлення діяльності.

178. ЕКА має право розпочати здійснення діяльності, що була обмежена, у повному обсязі з наступного робочого дня після закінчення зазначеного в рішенні Національного банку строку (настання терміну), на який здійснення відповідних видів діяльності ЕКА (окремих видів операцій у межах відповідного виду діяльності ЕКА) було обмежено.

XX. Установлення підвищених вимог до системи внутрішнього контролю ЕКА

179. Рішення про встановлення підвищених вимог до системи внутрішнього контролю ЕКА, рішення про дострокову відміну приймає Правління/Комітет з питань нагляду.

180. Національний банк має право прийняти рішення про встановлення підвищених вимог до системи внутрішнього контролю ЕКА в разі виявлення порушень у діяльності ЕКА щодо забезпечення функціонування комплексної та адекватної системи внутрішнього контролю ЕКА.

181. Рішення про встановлення підвищених вимог до системи внутрішнього контролю ЕКА додатково до інформації, зазначеної в пункті 13 розділу III цього Положення, повинно містити:

1) вимогу щодо приведення внутрішніх положень ЕКА щодо системи внутрішнього контролю у відповідність до вимог, визначених нормативно-правовими актами Національного банку (у разі виявлення такого порушення);

2) вимогу щодо забезпечення наглядовою радою ЕКА додаткового контролю за функціонуванням комплексної та адекватної системи внутрішнього контролю ЕКА;

3) строк, протягом якого ЕКА потрібно усунути порушення та подати Національному банку звіт про усунення порушення і засвідчені ЕКА в порядку, установленому в абзаці десятому пункту 25 розділу III цього Положення, копії документів, що підтверджують усунення порушення.

182. ЕКА має право подати обґрунтоване клопотання про дострокову відміну рішення про встановлення підвищених вимог до системи внутрішнього контролю ЕКА та подати документи, що підтверджують дотримання ЕКА умов здійснення видів діяльності ЕКА та усунення порушень, що стали підставою для прийняття рішення про встановлення підвищених вимог до системи внутрішнього контролю ЕКА, до закінчення строку, зазначеного в підпункті 3 пункту 181 розділу XX цього Положення.

183. Національний банк за результатами розгляду клопотання ЕКА має право прийняти рішення про дострокову відміну рішення Національного банку про встановлення підвищених вимог до системи внутрішнього контролю ЕКА або відмовити в задоволенні клопотання ЕКА в разі подання ЕКА клопотання пізніше строку, зазначеного в підпункті 3 пункту 181 розділу XX цього Положення, або в разі недоведення ЕКА факту усунення ЕКА порушень, що стали підставою для застосування такого заходу впливу.

Національний банк приймає рішення, зазначені в абзаці першому пункту 183 розділу XX цього Положення, не пізніше 30 робочих днів від дати надходження до Національного банку клопотання ЕКА.

Національний банк надсилає повідомлення про прийняте рішення протягом трьох робочих днів із дня прийняття відповідного рішення.

XXI. Скликання загальних зборів акціонерів ЕКА

184. Рішення про скликання загальних зборів акціонерів ЕКА безпосередньо або висунення вимоги про скликання загальних зборів акціонерів ЕКА органами управління ЕКА (далі – рішення про скликання позачергових зборів) приймає Правління/Комітет з питань нагляду.

185. Національний банк має право прийняти рішення про скликання позачергових зборів у разі погіршення фінансового стану ЕКА.

186. Рішення про скликання позачергових зборів додатково до інформації, зазначеної в пункті 13 розділу III цього Положення, повинно містити:

1) граничний термін скликання позачергових зборів ЕКА, установлений з урахуванням строків проведення позачергових зборів акціонерів господарських товариств, визначених законами України;

2) перелік питань (за наявності), які доцільно внести до порядку денного позачергових зборів акціонерів для усунення порушень ЕКА;

3) інформацію щодо участі (за потреби) у позачергових зборах акціонерів ЕКА уповноваженої Національним банком особи та/або уповноваженої особи органу управління ЕКА та обґрунтування потреби забезпечити їх допуск до участі в таких зборах.

187. ЕКА після отримання копії рішення про скликання позачергових зборів зобов'язане його розглянути і не пізніше ніж за 10 календарних днів до дня їх проведення надіслати Національному банку інформацію про:

1) заплановану дату, час і місце проведення позачергових зборів акціонерів ЕКА;

2) порядок денний позачергових зборів акціонерів ЕКА та проєкт рішення з питань, що вносяться на їх розгляд.

188. ЕКА в разі виникнення змін в інформації, надісланої до Національного банку відповідно до пункту 187 розділу XXI цього Положення, зобов'язане не пізніше ніж за чотири календарних дні до дати проведення позачергових зборів акціонерів ЕКА надати Національному банку актуальну інформацію.

189. ЕКА після отримання копії рішення Національного банку про застосування заходу впливу у вигляді скликання позачергових зборів забезпечує їх проведення не пізніше граничного терміну, визначеного таким рішенням.

190. Уповноважена Національним банком особа або уповноважена особа органу управління ЕКА, які беруть участь у позачергових зборах акціонерів ЕКА, має право брати участь в обговоренні питань, унесених до порядку денного позачергових зборів, які стосуються усунення порушень, що стали підставою для застосування заходу впливу.

191. ЕКА після проведення позачергових зборів учасників ЕКА зобов'язана протягом 10 робочих днів із дня їх проведення надіслати до Національного банку примірник/копію протоколу позачергових зборів акціонерів ЕКА, підписаного особою (особами), яка (які) відповідно до законів

України має(ють) право підписувати протокол загальних зборів акціонерів ЕКА. Протокол позачергових зборів акціонерів ЕКА має містити рішення щодо приведення діяльності ЕКА у відповідність до вимог законодавства про фінансові послуги.

192. ЕКА не пізніше ніж через 10 робочих днів із дня виконання рішення, прийнятого на позачергових зборах акціонерів ЕКА, зобов'язане надіслати до Національного банку інформацію про результати виконання рішення позачергових зборів акціонерів ЕКА.

193. Національний банк має право прийняти рішення про застосування інших заходів впливу відповідно до цього Положення, якщо ЕКА не забезпечило виконання рішення Національного банку про скликання позачергових зборів акціонерів ЕКА.

XXII. Тимчасове відсторонення від виконання обов'язків окремих осіб, які входять до складу правління ЕКА, наглядової ради ЕКА, осіб, відповідальних за виконання ключових функцій в ЕКА, головного бухгалтера ЕКА

194. Рішення про тимчасове відсторонення від виконання обов'язків окремих осіб, які входять до складу правління ЕКА, наглядової ради ЕКА, осіб, відповідальних за виконання ключових функцій в ЕКА, головного бухгалтера ЕКА (далі – рішення про тимчасове відсторонення), рішення про поновлення посадової особи ЕКА на посаді приймає Правління/Комітет з питань нагляду.

195. Національний банк має право тимчасово, до усунення порушення, відсторонити від виконання обов'язків окремих осіб, які входять до складу правління ЕКА, наглядової ради ЕКА, осіб, відповідальних за виконання ключових функцій ЕКА, головного бухгалтера ЕКА (далі – посадові особи), за наявності фактів, які свідчать про дії або бездіяльність цієї посадової особи, що призвели до порушень ЕКА законодавства про фінансові послуги.

196. До ознак, які можуть свідчити про дії або бездіяльність посадової особи ЕКА, що призвели до порушень ЕКА законодавства про фінансові послуги, є наявність фактів, які свідчать про:

1) невиконання ЕКА в установлений строк вимог, визначених Національним банком у рішенні про застосування заходу впливу, які належать до сфери компетенції посадової особи;

2) наявність порушень вимог законодавства про фінансові послуги, уключаючи нормативно-правові акти Національного банку, вимоги, рішення та/або розпорядження Національного банку, які належать до сфери компетенції посадової особи;

3) невідповідність посадової особи ЕКА кваліфікаційним вимогам, установленим законодавством України до таких посадових осіб.

197. До посадових осіб ЕКА, яких Національний банк має право тимчасово відсторонити від виконання обов'язків, належать:

1) голова, заступники голови та члени правління ЕКА, члени наглядової ради ЕКА;

2) особи, відповідальні за виконання ключових функцій в ЕКА:
керівник з управління ризиками (головний ризик-менеджер);
керівник з контролю за дотриманням норм (комплаєнс) (головний комплаєнс-менеджер);
головний внутрішній аудитор;

3) головний бухгалтер ЕКА.

Посадова особа ЕКА, яка відсторонюється від посади, запрошується на засідання Правління/Комітету з питань нагляду в порядку, визначеному в пункті 18 розділу III цього Положення.

198. Рішення про тимчасове відсторонення додатково до інформації, зазначеної в пункті 13 розділу III цього Положення, повинно містити:

1) строк, на який посадова особа ЕКА тимчасово відсторонена від виконання обов'язків;

2) прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), місце реєстрації чи перебування, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган державної податкової служби і мають відмітку в паспорті) посадової особи ЕКА, щодо яких прийнято рішення про тимчасове відсторонення від виконання обов'язків;

3) строк, протягом якого ЕКА потрібно усунути порушення та подати Національному банку звіт про усунення порушення і засвідчені ЕКА в порядку,

установленому в абзаці десятому пункту 25 розділу III цього Положення, копії документів, що підтверджують усунення порушення.

199. Повідомлення про тимчасове відсторонення посадової особи ЕКА від виконання обов'язків, готується в порядку та строки, визначені в пункті 15 розділу III цього Положення, та надсилається протягом трьох робочих днів із дня прийняття відповідного рішення.

200. Керівник/загальні збори ЕКА або орган управління ЕКА зобов'язаний(і) протягом трьох робочих днів від дня отримання повідомлення відсторонити посадову особу ЕКА від виконання обов'язків та протягом п'яти робочих днів із дня набрання чинності відповідним рішенням повідомити про таке відсторонення Національний банк із доданням засвідчених належним чином документів, що підтверджують таке відсторонення.

201. Посадовій особі ЕКА, тимчасово відстороненій від виконання обов'язків, заборонено виконувати свої функції з дня відсторонення такої особи ЕКА та всі рішення, прийняті ним (нею) після оприлюднення такого рішення про відсторонення на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку, є нікчемними.

202. ЕКА не пізніше п'яти робочих днів із дня отримання рішення про тимчасове відсторонення від виконання обов'язків посадової особи ЕКА повідомляє Національному банку про особу, яка виконуватиме обов'язки посадової особи ЕКА, тимчасово відстороненої від виконання обов'язків, та надає належним чином у порядку, установленому в абзаці десятому пункту 25 розділу III цього Положення, засвідчену(і) копію(і) відповідного(их) рішення(нь).

Особа, яка виконуватиме обов'язки тимчасово відстороненої посадової особи ЕКА, повинна на дату призначення та протягом усього строку заміщення відповідати вимогам, які встановлюються до такої особи нормативно-правовими актами Національного банку з питань регулювання діяльності ЕКА, уключаючи вимоги щодо ділової репутації.

203. ЕКА в строк, визначений у рішенні про тимчасове відсторонення від виконання обов'язків посадової особи ЕКА, зобов'язане подати Національному банку:

1) звіт про усунення порушення;

2) засвідчені належним чином у порядку, установленому в абзаці десятому пункту 25 розділу III цього Положення, копії документів, що

підтверджують усунення порушення та/або ужиття ЕКА заходів щодо недопущення порушень (за потреби).

Національний банк має право вимагати від ЕКА надання додаткової інформації та документів (копій документів) щодо усунення порушення з метою визначення можливості допуску до виконання обов'язків тимчасово відстороненої посадової особи ЕКА та встановити строк для їх отримання.

204. Національний банк у разі усунення ЕКА порушення, що було підставою для прийняття рішення про тимчасове відсторонення від виконання обов'язків посадової особи ЕКА, та подання ЕКА документів, визначених у пункті 203 розділу XXII цього Положення, має право прийняти рішення про поновлення такої посадової особи ЕКА.

205. Посадову особу ЕКА, яку на підставі рішення Національного банку відсторонено від посади, після усунення виявлених порушень ЕКА може бути поновлено на посаді на підставі відповідного рішення Національного банку або за рішенням суду, яке набрало законної сили.

206. Національний банк повідомляє ЕКА про прийняте рішення про поновлення посадової особи ЕКА на посаді не пізніше трьох робочих днів із дня прийняття відповідного рішення.

207. Відсторонена посадова особа ЕКА допускається до виконання обов'язків із дня набрання чинності рішенням Національного банку про поновлення посадової особи ЕКА, зазначеної в рішенні.”.